

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2



การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
24 พฤษภาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2



การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
24 พฤษภาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

A STUDY OF ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
IN OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER MAE HONG SON
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2



Chatchai Sriwai

An Independent Study Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Educational Administration

24 May 2025

Copyright 2025 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส

ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ของ ฉัตรชัย ศรีไว

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนต์ภัส มโนการณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร.อาภาพรณ ประทุมไทย)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รักชิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** นายฉัตรชัย ศรีไธ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2568
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ดร.อาภาพรณ ประทุมไทย
- คำสำคัญ:** ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ทางการวิจัย 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 687 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนครูผู้สอน จำนวน 248 คน โดยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว จากผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 2) ผลการเปรียบเทียบภาพรวมของการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบจำแนกตาม ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: A STUDY OF ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER MAE HONG SON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

Author: MR. Chatchai Sriwai, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2025

Advisor: Dr. Arpapun Prathumthai

Keywords: Academic leadership, School administrators

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ABSTRACT

This research has the following research objectives: 1) To study the academic leadership of school administrators in the expanded educational opportunity schools under the Office of the Primary Educational Service Area 2, Mae Hong Son, and 2) To compare the academic leadership of school administrators in the expanded educational opportunity schools under the Office of the Primary Educational Service Area 2, Mae Hong Son, classified by educational qualifications, age range, and work experience. The population includes teachers in the expanded educational opportunity schools. Under the jurisdiction of the Office of the Primary Education Area 2, Mae Hong Son, a total of 687 people. The researcher determined the sample group using the calculation formula of Krejcie and Morgan. The number of teachers was 248 people. The stratified random sampling method was used. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test, and One Way Anova. The research results found that 1) Academic leadership of school administrators of the extended educational opportunity schools under the Office of the Primary Education Area 2, Mae Hong Son, was at the highest level overall. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average value was curriculum management, followed by teaching and learning management and promotion of academic learning atmosphere. The aspect with the lowest average value was vision, mission, and goal determination. 2) The comparison results of the overall academic leadership study of school administrators in educational opportunity expansion schools, classified by educational qualifications, showed no statistically significant differences at the .05 level. However, the comparison results classified by age range and work experience revealed statistically significant differences at the .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จาก ดร.อาภาพรรณ ประทุมไทย อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สัพโส ผู้ช่วยคณบดีงานกิจการนิสิตและพัฒนาคุณภาพนิสิตครู มหาวิทยาลัยพะเยา, นายอดิศักดิ์ คงคาใส ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยกุ่ม และนายประจัน แสนใจ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์ และมีคุณค่า และขอขอบพระคุณ ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูล และตอบ แบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอขอบและอุทิศแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดถึงผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน ตลอดถึงครอบครัวที่มีส่วนสนับสนุนและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ฉัตรชัย ศรีไว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิชาการ.....	11
บริบทของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
กรอบแนวคิดการวิจัย	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2.....	54
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และ ประสบการณ์การทำงาน	63
บทที่ 5 บทสรุป.....	76
สรุปผลการวิจัย	77
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	92
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	93
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ	100
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Try Out)	107
ภาคผนวก จ ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล.....	108
ประวัติผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ	24
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	46
ตาราง 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวม.....	54
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	55
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร	56
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน	57
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ	58
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร	60
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การ จัดการเรียนการสอน	61
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา	63
ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการ ของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ภาพรวม และราย ด้าน.....	64
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกช่วงอายุ ภาพรวม และรายด้าน.....	65

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ย ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามช่วงอายุ.....	67
ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามช่วงอายุ.....	68
ตาราง 16 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเซฟเฟ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมาย ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามช่วงอายุ	69
ตาราง 17 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเซฟเฟ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการบริหารหลักสูตรตามความคิดเห็น ของครูจำแนกตามช่วงอายุ	69
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกประสบการณ์ ทำงาน ภาพรวม และรายด้าน.....	70
ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการ ของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	71
ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	73
ตาราง 21 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเซฟเฟ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมาย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	73
ตาราง 22 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเซฟเฟ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการบริหารหลักสูตร จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน.....	74
ตาราง 23 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเซฟเฟ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	74

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	45
--	----



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การแข่งขันสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และเศรษฐกิจ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเตรียมพร้อมในการรับมือกับความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน ความคลุมเครือ ในการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก ซึ่งการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ เพียบพร้อมด้วยความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ แผนการศึกษาแห่งชาติระหว่างปี 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) มุ่งขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคให้คนไทยทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการระบบการศึกษา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับประชาชนทุกช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดไปจนตลอดชีวิต ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมประเทศและของโลก ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวผ่านการเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ ปี 2560-2579 ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์หลัก 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ 2) การเพิ่มศักยภาพในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคล งานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างความเสมอภาคและโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา 5) การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ 6) การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 การบริหารจัดการศึกษา มาตรา 39 กำหนดโครงสร้างการบริหารงาน โดยให้ กระจายอำนาจให้สถานศึกษาดูแลการศึกษา วิชาการ งบประมาณ บุคลากร และงานทั่วไปโดยตรง สถานศึกษาจึงมีพันธกิจหลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน จึงถือว่างานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการ

จัดการศึกษา ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนและความสำเร็จของสถานศึกษา (จิตติมา วรรณศรี, 2557)

สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลคือสถานศึกษาที่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาว่างานวิชาการเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษา จึงเห็นได้ชัดว่าประสิทธิผลของงานวิชาการมีความสัมพันธ์โดยตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวม สังเกตได้จากตัวชี้วัดที่ใช้ประเมินประสิทธิผลทั้งในด้านงานวิชาการและการบริหารสถานศึกษามีลักษณะสอดคล้องกัน (จิตติมา วรรณศรี, 2557) ทั้งนี้ การบริหารวิชาการเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพันธกิจของโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจของภารกิจโรงเรียน งานวิชาการครอบคลุมกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา การนิเทศติดตาม การวัด ประเมินผล และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการและงานสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (จตุรงค์ ธนะสีสังกูร, 2563)

งานวิชาการ คือ งานสำคัญของผู้บริหารที่จำเป็นต้องวางระบบ แผนงาน วิธีการและขั้นตอน การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพสามารถใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การบริหารงานวิชาการเป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ เนื่องจากกิจกรรมในงานวิชาการล้วนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา (ปรียาพร วงศ์ อนุตรโรจน์, 2553)

ภาวะผู้นำด้านวิชาการถือเป็นคุณสมบัติสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับการบริหารกระบวนการเรียนการสอนของบุคลากรภายในองค์กรการศึกษา ผู้นำที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ โดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้และทักษะหลากหลาย ด้าน ในการติดตามกำกับงานให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มีการประสานความร่วมมือ เสริมสร้างความมั่นใจ และให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้ร่วมงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู และมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ผู้บริหารในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้วยการแสดงศักยภาพความเป็นผู้นำอย่างเต็มที่ ซึ่งเมื่อมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งแล้ว จะส่งผลให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในขณะเดียวกัน Davis & Thomas (1989) กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ หน้าที่สำคัญในการเน้น

กิจกรรมด้านการสอนและการทำงานของครู ตลอดจน Dimmock & Walker (2005) กล่าวถึงผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อดำเนินการให้ผู้เรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานด้านวิชาการมีความจำเป็น และสำคัญต่อการจัดการคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งการบริหารจัดการให้เกิดภาวะผู้นำทางวิชาการจึงจำเป็นจะต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย ทั้งครูวิชาการ ครูผู้สอน เพื่อพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้สูงขึ้นตามเกณฑ์ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักทดสอบการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจบริบท และภาวะผู้นำในเรื่องของวิชาการให้เป็นไปตามกระบวนการ ขอบข่าย ภาระงาน และมีวิสัยทัศน์ในการก้าวทันสถานการณ์รู้จักแก้ไขปัญหา จึงจะส่งผลสะท้อนให้เกิดกับคุณภาพผู้เรียน จากความสำคัญที่กล่าวมานั้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา และบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 และนโยบายทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำในการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา ต้องมองภาพอนาคตของการศึกษาในการบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียน สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีการจัดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ งานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูเป็นอย่างไร
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน จะมีความแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่วุฒิการศึกษาต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีช่วงอายุต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 40 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 687 คน

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 40 แห่ง จำนวน 248 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการใช้สูตรคำนวณของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นนำไปสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาจากการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย

2. การบริหารหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ
5. การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร
6. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรต้น คือ วุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน ประกอบด้วย

1.1 วุฒิการศึกษา

1.1.1 ปริญญาตรี

1.1.2 ปริญญาโท

1.1.3 ปริญญาเอก

1.2 ช่วงอายุ

1.2.1 Gen Z 22-27 ปี

1.2.2 Gen Y 28-44 ปี

1.2.3 Gen X 45 ปีขึ้นไป

1.3 ประสบการณ์การทำงาน

1.3.1 น้อยกว่า 5 ปี

1.3.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี

1.3.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 6 ด้าน

2.1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย

2.2. การบริหารหลักสูตร

2.3. การจัดการเรียนการสอน

2.4. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ

2.5. การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร

2.6. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

แม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 40 แห่ง

ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร** หมายถึง พฤติกรรม และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้กลยุทธ์ทางการเป็นผู้นำ และการบริหารที่สามารถนำกิจกรรมด้านวิชาการ ให้บรรลุเป้าหมายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย หมายถึง ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยยึดมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการวางแผนที่ชัดเจน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู มีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์

1.2 การบริหารหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวคิด นโยบาย ความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น ส่งเสริมครูทุกคนในการจัดทำหลักสูตร ประเมิน กำกับติดตาม ปรับปรุงหลักสูตร และนำไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

1.3 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ โดยครูจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมีวิธีการสอนที่หลากหลาย ใช้สื่อเทคโนโลยีเหมาะสม และคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่เรียนรู้ ตลอดจนช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน

1.5 การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากรในด้านวิชาการให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สนับสนุนให้เข้าวัดกรรม วิจัย การศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติการเรียนการสอน อันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.6 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารนิเทศติดตาม และประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้สอดคล้องกับ

เป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนาการสอนไปในทางที่มีประสิทธิภาพ

2. บุคลากรในสถานศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ

3. วุฒิการศึกษา หมายถึง เอกสารที่ออกให้โดยสถาบันการศึกษาหลังจากที่สำเร็จ การศึกษาในระดับ ปริญญาตรี ปริญญาโท หรือปริญญาเอก โดยใช้เป็นหลักฐานยืนยันว่าบุคคลนั้น สำเร็จการศึกษาในระดับที่กำหนด เป็นเอกสารที่ใช้ในการสมัครงาน สมัครเรียนต่อ หรือการรับรอง วิชาชีพต่าง ๆ

4. ช่วงอายุ หมายถึง การจัดกลุ่มบุคคลตามช่วงอายุและปีเกิดตาม Generation X คือ เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508-2523 Generation Y คือ เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2524-2539 Generation Z คือ เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2540-2555 จำแนกเป็น 3 ช่วง คือ 1) 22-27 ปี 2) 28-44 ปี 3) 45 ปีขึ้นไป

5. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ของครูผู้สอนนับตั้งแต่วันบรรจุเป็นข้าราชการครู หรือวันที่เริ่มปฏิบัติงานในสถานศึกษาถึงปัจจุบัน จำแนกเป็น 3 ช่วง คือ น้อยกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

6. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนใน ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 หมายถึง หน่วยงาน ทางการศึกษาที่รับผิดชอบ กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา ในพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำ ทางวิชาการซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อวางแผนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 สามารถนำมาใช้กำหนดนโยบาย แนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
 - 1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ
3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดของการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ผู้นำ คือ บุคคลที่มีความสามารถและศักยภาพในการโน้มน้าว ชี้นำ เป็นผู้ที่สามารถหล่อหลอมกลุ่มสมาชิกปฏิบัติและดำเนินงานต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ ดังนั้น ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจ ให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติหรือดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่มีความขัดแย้ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1. ความหมายของภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ (Leadership) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความหมายของภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

Bass (1985) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาต้องมุ่งไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยกระบวนการนี้ส่งผลให้เกิด

การยกระดับมุมมอง ความเชื่อ และแรงจูงใจของผู้ตามจากระดับพื้นฐานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ

Daft (1994) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของคนที่เป็ผู้นำในการใช้อิทธิพลหรือนโน้มน้าวบุคคลอื่น เพื่อนำไปสู่การบรรลุถึงเป้าหมายขององค์การ ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงภาวะผู้นำก็แสดงว่าต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ต้องมีทั้งคนซึ่งได้แก่ ผู้นำกับผู้ตามการโน้มน้าว หรืออิทธิพลและเป้าหมายขององค์การ

Kotter (1999) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศักยภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำทำหน้าที่กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อชี้นำทิศทางองค์การในอนาคต แล้วจึงจัดวางบุคลากร พร้อมทั้งสื่อสารให้เข้าใจวิสัยทัศน์นั้น และสร้างแรงบันดาลใจให้พวกเขาก้าวข้ามอุปสรรคเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้

Yukl (2002) อธิบายว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลสามารถสร้างอิทธิพลต่อสมาชิกอื่นในองค์กรได้ในหลายระดับ ครอบคลุมตั้งแต่การให้คำปรึกษาและชี้แนะ การวางโครงสร้างการบริหารองค์การ การติดตามควบคุมการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้ออำนวยกับบุคลากรภายในกลุ่ม

Howell & Costley (2001) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้อำนาจทางความคิดและการจูงใจของตนส่งผลต่อพฤติกรรมหรือการตัดสินใจของสมาชิกในกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยที่สมาชิกในกลุ่มนั้นล้วนยอมรับและเห็นด้วยว่าอิทธิพลดังกล่าวมีความเหมาะสม ชอบด้วยเหตุผล และมีความชอบธรรมในการนำทีมไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

อรอนงค์ กลางนา (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยที่บุคคลอื่นจะคล้อยตามหรือปฏิบัติตามผู้นำ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยการใช้อำนาจอิทธิพล แรงจูงใจ การตัดสินใจอย่างมีศิลปะเพื่อพยายามให้บรรลุเป้าหมายในสถานการณ์หนึ่ง ให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานจนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

อภิศญารักษ์ ประราศรี (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม กระบวนการ ที่ผู้นำสามารถมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ให้ค้นหาหนทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจสร้างความเชื่อมั่น เชื่อถือศรัทธา การยอมรับ เพื่อให้ร่วมมือการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

จิตา เมฆะทัต (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะดำเนินการไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาอย่างสูงสุดนั้น ผู้บริหารต้องนำเทคนิควิธีการตลอดจนกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎี และหลักการ

ภาวะผู้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการบริหารการศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ และผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นเพื่อที่จะได้นำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

พรสุตา แก้วสุวรรณ (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นทั้งศิลปะและกระบวนการที่บุคคลใช้อิทธิพลโน้มน้าวผู้ตาม เพื่อสร้างความเต็มใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม

บุศรา ปุณริบูรณ์ (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการนำหรือพฤติกรรมการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมกลุ่มเป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้นำที่ช่วยสามารถโน้มน้าวหรือจูงใจบุคคลอื่นให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเป็นการใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือการมีอิทธิพลต่อกลุ่มที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มทำตามที่ต้องการเป็นสัมพันธระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ซึ่งผู้นำใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่มและเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำใช้ความสามารถหรือศักยภาพของตนในการโน้มน้าว จูงใจ บริหารจัดการ และควบคุมดูแลกลุ่มสมาชิกดำเนินงานองค์กร โดยการสร้างแรงบันดาลใจ ให้สมาชิกปฏิบัติหรือดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่มีความขัดแย้ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร

2. ความสำคัญของภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของผู้บริหาร ซึ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่น่าพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความสำคัญของภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

Schein (2010) กล่าวว่า ภาวะผู้นำคือความสามารถในการก้าวพ้นจากกรอบวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อริเริ่มกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การปรับตัวได้มากขึ้น

Yukl (1998) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นการปฏิบัติตนของบุคคล ที่นำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

Daft (1999) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นลักษณะความสัมพันธ์ การเกิดอิทธิพลซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลที่ทำหน้าที่นำ (ผู้นำ) และบุคคลที่ให้การสนับสนุน (ผู้ตาม) โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งมุ่งสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันกำหนดไว้

พัชรา วาณิชวสิน (2560) มีการระบุว่า การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีความสามารถสูง เนื่องจากผู้นำที่อ่อนแอไม่อาจนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ การพัฒนา การดำรงอยู่ หรือความล้มเหลวขององค์กรมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพในการบริหารงานของผู้นำ ดังนั้น องค์กรจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำให้แก่

ผู้บริหารทุกระดับ เพื่อให้พวกเขาสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

กมลทิพย์ บุญโพธิ์ (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ มีความสำคัญ ต่อการพัฒนางาน อย่างเป็นอย่างยิ่ง ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษามีบทบาทต่อพฤติกรรม การปฏิบัติงานของบุคลากรหรือผู้ใต้บังคับบัญชาและต่อผลสัมฤทธิ์ของงานโดยรวมทั้งหมดขององค์กร ทั้งนี้เพราะผู้นำหรือผู้บริหารนั้นเป็นผู้ควบคุม ดูแล และมีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ผลการปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ภัสราภรณ์ ผอมทอง (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อความก้าวหน้าขององค์กรอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเป็นคุณสมบัติสำคัญที่ผู้บริหารพึงมี ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้ใต้บังคับบัญชา องค์กร และบริบทแวดล้อม เพราะในยุคที่มีการแข่งขันสูงในปัจจุบัน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

อัยริน สมาแอ (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อผู้ร่วมงาน องค์กร สิ่งแวดล้อมในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือความล้มเหลว เป็นคุณสมบัติสำคัญที่ผู้บริหารพึงควรมี เพราะในยุคของการแข่งขันจำเป็นต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

บุศรา บุณริบูรณ์ (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหาร โดยผู้บริหารการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในยุคแห่งการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่นทั้งด้านความรู้ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมุ่งมั่นพัฒนาทั้งบุคลากรและตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์กร กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำมีความสำคัญในการโน้มน้าวให้สมาชิกทุ่มเทความสามารถให้แก่องค์กร ซึ่งเกิดจากการยอมรับ ศรัทธา และความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร ผู้มีภาวะผู้นำจะสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานพึงพอใจในการทำงานเป็นทีม ส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิชาการ

1. ความหมายของภาวะผู้นำเชิงวิชาการ

McEwan (2001, อ้างถึงใน จตุรงค์ ชนสีลังกูร, 2563) นิยามความหมาย ของภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง โดยตรงต่อกระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วยครูผู้สอน นักเรียน และหลักสูตรที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

จรรยาภรณ์ มาตาชาติ (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้อิทธิพลกระบวนการให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้สำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

มณีนรัตน์ สุดเต้ (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะหรือการแสดงออกของผู้อำนวยการสถานศึกษาในการร่วมมือกับคณะครู และผู้เกี่ยวข้องในการทำ การสอน ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้

กิริตา บุญศัพท์ และกล้า ทองขาว(2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารที่มีหน้าที่ดูแลกระบวนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยมีขอบเขตหน้าที่ครอบคลุมหลายด้าน ได้แก่ การตั้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การส่งเสริมศักยภาพครู การปรับปรุงวิธีการสอน การจัดการทรัพยากรทางการศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียน การสอน การติดตามและประเมินผล การสร้างสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากร การประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียน การบริหารการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการสอนและการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

สรรเพชญ ไตรรงค์ (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการร่วมมือกับคณะครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ข้าวทิพย์ ทีสุกะ (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกผ่านพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ วิธีการ และเทคนิคการบริหารมาดำเนินงานวิชาการ ประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าประสงค์และพันธกิจ การจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การส่งเสริมพัฒนาครู รวมถึงการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ปวีณา บุทธิจักร์ (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะของผู้นำทางวิชาการซึ่งต้องมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน รวมถึงมีบทบาทในด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการจัด

บรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการ การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ การเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพและการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความเป็นผู้นำในการบริหารการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครูผู้สอน นักเรียน หลักสูตร และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการไว้อย่างหลากหลายซึ่งมีเนื้อหาที่เหมือนและต่างกันตามมุมมองและทัศนคติ ดังนี้

DeBevoise (1984 อ้างถึงใน Davis & Magaret, 1989) ได้กำหนดองค์ประกอบผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้ 1) เป็นผู้มีความคิดหรือความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ 2) เป็นผู้บริหารและผู้นำของโรงเรียน 3) มุ่งเน้นกิจกรรมด้านการเรียนการสอนและผลการปฏิบัติงานของครูในห้องเรียน

Hencley & others (1975 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2525) ให้ความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ควรจะแสดงบทบาทของผู้นำทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ 1) โปรแกรมทางการศึกษาและกระบวนการสอน 2) บุคลากรด้านนักเรียนครู อาจารย์ คนงานภารโรง การเงินและธุรการต่าง ๆ 3) จัดบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดผลดีสูงสุด 4) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 5) เป็นผู้นำการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาความรู้ และเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน 6) พัฒนาเจตคติของบุคลากรในโรงเรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ

Trusty (2000 อ้างถึงใน จันทราณี สงวนนาม, 2533) กล่าวถึง หน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ 17 ประการ คือ 1) ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ทางวิชาการของโรงเรียนได้ 2) ส่งเสริมให้ครูนำเอาเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ทางวิชาการในโรงเรียนไปปฏิบัติ 3) สร้างความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมของโรงเรียน และห้องเรียน สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน 4) สร้างความเชื่อมั่นว่าโครงการทางวิชาการของโรงเรียนเป็นผลมาจากผลการวิจัยและการปฏิบัติทางการศึกษา 5) มีการวางแผนร่วมกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ทางวิชาการเพื่อให้บรรลุความต้องการของนักเรียน 6) ส่งเสริมให้ครูได้นำโครงการทางวิชาการไปปฏิบัติ 7) ปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในการประเมินผลโครงการทางวิชาการของโรงเรียน 8) ติดต่อสื่อสารกับครู และนักเรียนด้วยความคาดหวังที่สูงในด้านมาตรฐานทางวิชาการ 9) ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมทางสังคมของนักเรียน 10) ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างเชาว์ปัญญาของนักเรียน 11) มีการจัดสรรเวลาเพื่องานวิชาการร่วมกับครูไว้อย่างชัดเจน 12) ให้ความร่วมมือกับ

นักเรียนในการกำหนดระเบียบ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านวินัยของนักเรียน 13) ร่วมมือกับนักเรียนให้มีการนำกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมาในการแก้ปัญหาด้านวินัย การนำกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมาในการแก้ปัญหาด้านวินัย 14) ร่วมมือกับคณะครูในการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้น มาใช้ในการแก้ปัญหาด้านวินัยนักเรียน 15) มีการประชุมนิเทศคณะครูเกี่ยวกับโครงการของโรงเรียน 16) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม 17) ช่วยเหลือครูในการพัฒนาระบบงานเพื่อให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

Doll (1974) ได้วิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะ (traits) สรุปว่า ผู้นำด้านการศึกษาที่จะสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้ 1) มีความเข้าอกเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยผู้นำควรมีความไวต่อความรู้สึกและความต้องการของผู้ร่วมงาน ไม่เพียงมองบุคลากรในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชาเท่านั้น แต่ต้องตระหนักว่าพวกเขาเป็นมนุษย์ที่มีความรู้สึกนึกคิด มีความต้องการและความปรารถนาส่วนบุคคล 2) ผู้นำต้องแสดงออกถึงความกระตือรือร้นและชีวิตชีวา ให้สมาชิกสัมผัสได้ถึงพลังและความตื่นตัวในการทำงาน 3) ได้รับการยอมรับจากกลุ่มในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง ซึ่งไม่ได้หมายความว่าเพียงแคการเป็นสมาชิกทั่วไปของกลุ่มเท่านั้น แต่หมายถึงการที่ผู้นำต้องมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานเฉพาะของกลุ่ม และมีแนวคิดที่ไม่แตกต่างหรือห่างไกลจากความคิดของกลุ่มมากเกินไป

Anderson & Pigford (2000 อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2533) ศาสตราจารย์ทางการบริหารการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยเซาท์คาโรไลนา ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละคน สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมุ่งมั่น และเจตนาอย่างแน่วแน่ที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้วยวิสัยทัศน์ของการแสวงหาการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพราะการมีความมุ่งมั่นและเจตนาที่แน่วแน่จะก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ดีได้ 2) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบในงานให้ตรงตามความนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล 3) ผู้บริหารโรงเรียนให้ครูมีการสังเกตการสอนระหว่างเพื่อนครูด้วยกันบ้าง การเปิดโอกาสให้ครูได้มีการสังเกตการสอนของเพื่อนครูด้วยกันนี้ จะช่วยให้รู้ว่าครูที่ดีควรจะมีบทบาททางวิชาการหรือการสอนอย่างไร และจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับความร่วมมือจากครูด้วยความรู้สึกประทับใจต่อการที่มีผู้มาสังเกตการสอน วิธีการเช่นนี้จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ทักษะในการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้เป็นอย่างดี 4) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสร้างความคาดหวังไว้ให้แก่ครูทุกคนว่า ผู้บริหารสามารถสอนหนังสือได้ มิใช่อนัดแต่บริหารงานเท่านั้น 5) ผู้บริหารโรงเรียนควรสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน 6) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสื่อสารให้ครูเข้าใจว่าเวลาของผู้บริหารนั้นมีค่ายิ่ง การประชุมครูจึงควรมีเท่าที่จำเป็น 7) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือการพบปะสังสรรค์กับคณะครู 8) ผู้บริหารโรงเรียนควร

ฝึกฝนทักษะการเป็นตัวของตัวเองโดยไม่ยอมอยู่ใต้อิทธิพลของใคร การพบปะสังสรรค์ไม่ควรทำเพื่อใครคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ 9) ผู้บริหารโรงเรียนควรอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพของการสอน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาและมโนทัศน์ทางวิชาการได้ดีขึ้น และ 10) ผู้บริหารโรงเรียนควรปฏิบัติงานด้านทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการที่จะเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการให้มีคุณค่าต่อวิชาชีพ เช่น การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การนิเทศแบบคลินิก การรู้จักบริหารเวลาและการเสริมสร้างทักษะระหว่างบุคคล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง คุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องมุ่งมั่น และเจตนาอย่างแน่วแน่ในการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้วยจิตวิญญาณของการแสวงหาการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพราะการมีความมุ่งมั่นและเจตนาให้เกิดการปฏิบัติที่ดีได้ มีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบในงานให้ตรงตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคลเปิดโอกาสให้ครูได้มีการสังเกตการสอนของเพื่อนครู ซึ่งจะช่วยให้รู้บทบาททางวิชาการหรือการสอน วิธีการเช่นนี้จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้เป็นอย่างดีมีจัดบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดผลดีสูงสุดมีการประเมินผลมีการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม และช่วยเหลือครูในการพัฒนาระบบงานเพื่อให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

3. การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการทั้งจากหลักการ แนวคิด และทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการ สรุปได้ดังนี้

Krug (1992) กล่าวว่า พฤติกรรมหรือการกระทำ ที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยจัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ 5 องค์ประกอบ ซึ่งถือว่าครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ (Defining Mission) งานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ที่มีประสิทธิผลแสดงให้เห็นว่า จุดประสงค์ที่ระบุไว้ชัดเจนแล้วนั้น จะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจแจ่มแจ้ง การจัดทำกรอบเป้าหมาย จุดประสงค์ และพันธกิจนั้น จะต้องไม่ประมาณการสูงเกินไป จุดประสงค์ที่ระบุชัดเจนต้องเป็นไปตามสภาพการณ์ในช่วงเวลา หรือช่วงวิกฤติด้วยการปฏิบัติการโดยไม่มีพันธกิจที่ระบุชัดเจนนั้น ก็เหมือนกับการออกเดินทางที่ไม่มีจุดหมาย

2. การบริหารหลักสูตรและการสอน (Managing Curriculum and Instruction) การสอนถือว่าการบริการเบื้องต้นของโรงเรียน ดังนั้น อย่างน้อยที่สุดผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรู้ขอบข่ายของรายวิชาที่สอน และรู้ความจำเป็นที่ต้องสอนรายวิชานั้น ๆ การมีพื้นฐานความรู้กว้าง ๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำผู้อื่นดำเนินการตามพันธกิจของโรงเรียนได้ก็ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น

ผู้บริหารโรงเรียนสามารถให้ข้อมูล สารสนเทศและทิศทางแก่ครูเกี่ยวกับวิธีสอน และผู้บริหารควรใส่ใจและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง

3. การนิเทศการสอน (Supervising Teaching) ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการนิเทศการสอน โดยให้ถือว่าเป็นวิธีการพัฒนาครูอย่างจริงจังมากกว่าจะเป็น เพียงการนิเทศการสอนตามสภาพปัญหา (clinic supervision) ประเมินการปฏิบัติงาน เป็นการพิจารณาย้อนหลัง ซึ่งเรื่องนี้จะต้องนำมาใส่ใจให้มากกว่า เวลานี้ทำอะไรได้ไม่ใช่มองว่าได้ทำอะไรแล้ว ผู้นำทางวิชาการต้องให้ครูได้พัฒนาตนทั้งในโรงเรียนและภายนอก ด้วยเป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพในตัวของครูแต่ละคน ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนได้

4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (Monitoring Student Progress) ถึงแม้ว่าการรับคนเรียนจบเข้าทำงานจะเป็นการทดสอบขั้นสุดท้ายก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนยังต้องทำการตรวจสอบคุณภาพ การเตรียมนักเรียน ผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีวิธีการหลากหลายในการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน และต้องประเมินเป็นประจำ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องบอกความหมายของผลลัพธ์ได้อย่างชัดเจนเมื่อจำเป็น ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการทบทวนผลและใช้ผลนั้น ช่วยครู ช่วยนักเรียน และช่วยผู้ปกครอง ในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถจะตีความการประเมินในโรงเรียนได้ทุกครั้ง แต่ก็ควรระบุให้ชัดเจนว่ามีความคาดหวังที่จะให้มีการทดสอบการตีความและการสนองตอบและคาดหวังที่จะให้มีการกำกับติดตามกระบวนการทั้งหมด

5. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน (Promoting Instructional Climate) เมื่อสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ และเอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ จึงเป็นเรื่องยากที่จะหลีกเลี่ยงการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมเช่นนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดพลังในการทำงานทั้งของนักเรียนและคณะครู ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธี อาทิ การจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและเป็นระเบียบเรียบร้อย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก

อัศนีย์ สุกิจใจ (2560) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้

1. การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งการวางแผนและการดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มคุณภาพ การใช้หลักสูตรด้วยการวิจัย และพัฒนาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ในส่วนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคมภูมิปัญญา

ท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเลือกวิธีสอน และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมียุทธศาสตร์ในการยึด ดังนี้ วิเคราะห์หลักสูตร วางแผนการสอน กำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาใช้ในการสอนร่วมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตามความสามารถของมาตรฐานการเรียนรู้

3. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาสิ่งที่น่าสนใจนำไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ คือ สิ่งประเภทโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์และวิธีการทางโสตทัศนศึกษา

4. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อรองรับนโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษา

5. การวัดประเมินผลและวิจัย หมายถึง การจัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาต้องมีการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ และนำผลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

6. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การนิเทศการสอนเป็นการดำเนินการของผู้อื่นที่จัดกระทำกับครูเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายอันส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเน้นการช่วยเหลือปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง

7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา จึงสามารถดำเนินการจัดและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561) ได้ศึกษา องค์ประกอบบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. มีการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การสอนกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของการเรียนของครูสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน

2. มีการบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการมีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ กำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร มีการประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ

3. มีส่งเสริมด้านการพัฒนาคุณภาพครู หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน มีการจัดโครงการพัฒนาบุคลากรนิเทศ การสอน ประเมินครูจัดให้มีระบบนิเทศ และประเมินการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุง การปฏิบัติการสอน

4. มีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ สร้างสิ่งแวดล้อมบรรยากาศที่เป็นระเบียบ ปลอดภัย และใช้ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนของครู

มนัส ทวีกัน (2561) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ หมายถึง การร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ และการให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนการสอนกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของนักเรียนและของครูเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

2. มีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการให้แก่ครู มีความสอดคล้องของหลักสูตรการสอนมาตรฐานทรัพยากร และการประเมินผลและการบริหารหลักสูตร และการสอนเพื่อผู้บริหารใช้กระบวนการการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำแผนการสอนของครูผู้สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรวมทั้งวัด และประเมินผล

3. มีการส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ส่งเสริมการสืบค้นความรู้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การติดตามและประเมินผลการเรียนการสอน ช่วยเหลือพัฒนา และแนะนำให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ บรรลุวัตถุประสงค์หลักในด้านผู้เรียนได้

5. มีการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง กระบวนการพัฒนางานและให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

ชั้นคิม ลอร์ (2561) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถและพฤติกรรมในการวางแผนงานในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร โดยกำหนดเป้าหมายและให้ความสำคัญสูงสุดต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการด้านหลักสูตรของผู้บริหาร มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร มีการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการวัดประเมินผลตามแนวทางที่กำหนด

3. การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรและมาตรฐานชาติ ตลอดจนการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

4. การพัฒนาครู หมายถึง การดำเนินงานด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหาร

5. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ แสดงให้เห็นอยู่เสมอว่าการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นเรื่องสำคัญที่สุด อุทิศเวลาให้กับการทำงาน ปรากฏกายให้เห็นอยู่เสมอ สร้างสิ่งแวดล้อมบรรยากาศ และวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เป็นระเบียบและปลอดภัย รับรู้ แสดงความยินดี และประกาศเมื่อมีความก้าวหน้าหรือความเป็นเลิศทางวิชาการร่วมกับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

ปิยธิดา ทาปลัด (2561) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. กำหนดการวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทการเป็นผู้นำการบริหารจัดการในสถานศึกษากำหนดแนวทางวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานจัดทำเป้าหมายและแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ชัดเจน รวมถึงการจัดสรรบุคลากรเข้าทำงานตามความถนัด การสั่งการ และการควบคุมให้เป็นไปอย่างดียิ่งขึ้น จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นให้มีประสิทธิภาพ

2. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทกระตุ้น และพัฒนาในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการเป็นพฤติกรรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ โดยส่งผลต่อการดำเนินงานของบุคลากรมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น มีกิจกรรมทางวิชาการ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรเป็นแรง

กระตุ้นให้ทำงานอย่างมีความสุขซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการแนะนำการชี้แจง การบริการ การร่วมมือ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในการที่จะส่งเสริมให้ครู ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น เกิดความร่วมมือเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการทำงานของบุคลากร ในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพ ของผู้เรียน

4. การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง การที่ผู้บริหารได้กำหนดแนวทางในการจัด การบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การวางแผนจัดบุคลากร การจัดทำประมวล การสอนหรือแผนการสอน การจัดตารางเวลาการเลือกกิจกรรม การจัดสื่ออุปกรณ์ การจัดสถานที่ และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

ปิยพร บุญใบ (2563) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. มีการกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน โดย มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครูและ บุคลากร มีการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของ นักเรียน กำหนดพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐาน วิชาการ และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

2. มีการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรที่นำมาใช้ในสถานศึกษา การร่วมกันกำหนดระบบบริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาการ การติดตามผลการใช้หลักสูตร การจัดทำหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ การพิจารณาปรับปรุง หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ การประสานงานกับ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เกี่ยวกับจุดหมายหลักการ โครงสร้าง และการจัดประสบการณ์การ เรียน

3. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้คำชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือจากผู้นิเทศ ที่กระทำต่อครูซึ่งจะส่งผลต่อผู้เรียน เพื่อช่วยเหลือปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ส่งเสริม

ขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่คณะครู สามารถให้คำปรึกษา มีการจัดประชุมอบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสนในการพัฒนางานการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดประเมินผลของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา การให้คำแนะนำคำปรึกษาแก่ครูด้านการวัดผลประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริง สนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูล และระบบสารสนเทศในการวัดประเมินผลที่ทันสมัยรวดเร็ว และมีการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

5. มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมกับบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐาน และมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดทิศทางการกิจการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยวิธีสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการเรียนรู้ของโรงเรียน กำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีความสำคัญในการบริหารงานวิชาการมากกว่าด้านอื่น สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการประมวลผลความก้าวหน้าทางวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน

2. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรการสอนแบบเดิมให้ดีขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด มีการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการสอนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และท้องถิ่นเกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุดมีการจัดทำแผนการสอน และนำแผนการสอนไปใช้

3. การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการปรับปรุงสถานที่ให้เป็น

ปัจจุบัน ส่งเสริมให้บุคลากรมีพฤติกรรมในการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้พัฒนาตัวเอง

4. การพัฒนานักเรียน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ส่งเสริมการสืบค้นความรู้ และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

5. การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ครูในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถมีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรม การพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียน วางแผนพัฒนาวิชาชีพครูที่จำเป็นต่อครู และที่ครูต้องการ ส่งเสริมจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูเป็นรายบุคคลร่วมกับครูในการจัดอบรม การพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งความรู้ทางวิชาชีพให้แก่ครู จัดฝึกอบรมภายในเพื่อให้เกิดความร่วมมือ นิเทศการสอนประเมินผลการทำงานของครู เพื่อให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทำงานโดยนำหลักการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนา

6. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการ กิจกรรม หรือความพยายามบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดหมายของการศึกษา

สรรเพชญ ไตรรงค์ (2564) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนในการนำหลักสูตรไปวางแผนการจัดทำเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ รวมถึงการ จัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอันผลงาน และรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู และนักเรียน การสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งการเรียนรู้ และการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้ผู้เรียน

2. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การระบุแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ รวมถึงการพัฒนาและการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเข้าใจในหลักสูตร และ 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3. การจัดบรรยากาศที่เสริมสร้างทางวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพบรรยากาศ การเสริมสร้างวัฒนธรรมและกำลังใจในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดและสะท้อนผลงาน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน การสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้ผู้เรียน

4. การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การจัดสภาพบรรยากาศ การเสริมสร้างวัฒนธรรม และกำลังใจในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดและสะท้อนผลงาน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน การสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งการเรียนรู้ และการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้ผู้เรียน

ไชยา ภาวะบุตร (2565) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง การเอาใจใส่อย่างมากของผู้นำผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครูซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน คือ

1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำ โครงสร้างหลักสูตร และสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่ม สาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรเดิม ให้ดีขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียนโดยผู้เรียนสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด และมีการประเมินผลหลักสูตร

3. การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการ หมายถึง การสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ของ สถานศึกษา เป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญในการปฏิบัติงาน และเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระหว่างบุคคลต่อบุคคลในโรงเรียน และส่งผลไปถึงความรู้สึกรักของบุคคลใน โรงเรียนบรรยากาศทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนที่มี บรรยากาศที่ดีจะทำให้การทำงานของบุคลากรบรรลุจุดหมายสำคัญที่ต้องการ สิ่งสำคัญที่สุดที่ส่งผล ให้เกิดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

4. การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้บุคลากร ในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้น ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการฝึกอบรมปฏิบัติการ และการนิเทศ ติดตามผลงานของคณะกรรมการบริหารของโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การ ทำงานโดยการนำหลักการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนา

5. การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจในการนำองค์กรสู่เป้าหมายและทิศทางที่กำหนด มีความโปร่งใสในการบริหารงาน มีจริยธรรม และมีทักษะในการจูงใจบุคลากรในองค์กร การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

6. การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การประเมินคุณภาพผลผลิตของสถานศึกษาโดยรวมและประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

จากการศึกษาแนวความคิดและองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ จากนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 10 ท่าน ซึ่งมีความเห็นในบางองค์ประกอบสอดคล้องเหมือนกัน และมีบางองค์ประกอบแตกต่างกัน เพื่อให้ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบทั้งหมดมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบหลักสำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	Krug (1992)	อัศนีย์ สุกใจใจ (2560)	พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561)	มนัส ทวีกัน (2561)	สันติม ลอร์ (2561)	จิยธิดา ทาปลัด (2561)	จิยพร บุญใบ (2563)	ปวีณา ปุทธิจักร (2564)	สรเพชญ์ ไตรยงค์ (2564)	ไชยา ภาวะบุตร (2565)	ความถี่
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
2. การวางแผนงานวิชาการ บริหารหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
3. การจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓			✓			6
4. การสร้าง/ส่งเสริม/พัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	8

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบภาวะผู้นำ ทางวิชาการ	Krug (1992)	อัศนีย์ สุทธิใจ (2560)	พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561)	มนัส ทวีกัน (2561)	สุนิคม ลอร์ (2561)	ปิยธิดา ทาปัส (2561)	ปิยพร บุญใบ (2563)	ปวีณา ปุทธิจักร (2564)	สรเพชญ ไตรรงค์ (2564)	ไชยา ภาวะบุตร (2565)	ความถี่
5. การส่งเสริมและพัฒนา วิชาชีพครูและบุคลากร			✓	✓	✓			✓		✓	5
6. การส่งเสริมการพัฒนา คุณภาพ/กำกับติดตาม ความก้าวหน้าของนักเรียน	✓			✓	✓			✓			4
7. การวัดและประเมินผล		✓					✓			✓	3
8. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัด การเรียนการสอน	✓	✓		✓		✓	✓	✓			6
9. การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา		✓					✓		✓	✓	4
10. การวิจัย และพัฒนา เกี่ยวกับการเรียนการสอน		✓									1
11. การเป็นผู้นำที่มี ประสิทธิภาพ										✓	1
12. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้		✓									1

จากตาราง 1 สรุปได้ว่าการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการจากนักวิชาการ และนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 10 ท่าน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบโดยใช้ความถี่สูง ซึ่งเท่ากับความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป จึงได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นขอบเขตในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 6 ด้าน คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย 2) การบริหารหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ 5) การส่งเสริม

และพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร 6) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียน การสอน

ดังนั้น องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย

1.1 ความหมายของการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย

การกำหนดภารกิจของโรงเรียน เป็นการกำหนดภาพอนาคตที่องค์กร มุ่งมั่นที่จะ บรรลุโดยผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ และร่วมกัน ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการรวมถึงประเมินผลความก้าวหน้าตาม ภารกิจของโรงเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ ความหมายไว้ ดังนี้

Krug (1992) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดพันธกิจ (Defining Mission) งานวิจัย เกี่ยวกับโรงเรียน ที่มีประสิทธิผลแสดงให้เห็นว่า จุดประสงค์ที่ระบุไว้ชัดเจนแล้วนั้น จะต้องสื่อสารให้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจแจ่มแจ้ง การจัดทำกรอบเป้าหมาย จุดประสงค์ และพันธกิจนั้น จะต้องไม่ ประมาณการสูงเกินไปจุดประสงค์ที่ระบุชัดเจนต้องเป็นไปตามสภาพการณ์ในช่วงเวลา หรือช่วงวิกฤติ ด้วยการปฏิบัติการโดยไม่มีพันธกิจที่ระบุชัดเจนนั้น ก็เหมือนกับการออกเดินทางที่ไม่มีจุดหมายในใจ

พิพัฒพงษ์ วิเศษ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ หมายถึง การดำเนินการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การสอนกำหนด มาตรฐานการปฏิบัติของการเรียนของครูสร้างเกณฑ์ มาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน

มนัส ทวีกัน (2561) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ หมายถึง การร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ และการให้ความสำคัญสูงสุดต่อการ เรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนการสอนกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของนักเรียน และของครูเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

ชันคิม ลอร์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดและพันธกิจการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถและพฤติกรรมในการวางแผนงานในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร โดยกำหนด เป้าหมายและให้ความสำคัญสูงสุดต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

ปิยธิดา ทาปลัด (2561) กล่าวว่า การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทการเป็นผู้นำการบริหาร จัดการในสถานศึกษากำหนดแนวทางวิธีการ ปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานจัดทำเป้าหมายและแผนการดำเนินงาน ต่าง ๆ ให้ชัดเจนรวมถึงการจัดสรรบุคลากรเข้าทำงานตามความถนัดการสั่งการ และการควบคุมให้ เป็นไปอย่างดีขึ้น จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นให้มีประสิทธิภาพ

ปิยพร บุญใบ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร มีการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดทิศทางภารกิจการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยวิธีสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการเรียนรู้ของโรงเรียน กำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีความสำคัญในการบริหารงานวิชาการมากกว่าด้านอื่น สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการประมวลผลความก้าวหน้าทางวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน

สรรเพชญ ไตรรงค์ (2564) ได้กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาการวางแผนทางในการนำหลักสูตรไปวางแผนการจัดทำเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ รวมถึงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดและสะท้อนผลงาน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน การสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งการเรียนรู้ และการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้ผู้เรียน

ไชยา ภาวะบุตร (2565) ได้กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ หมายถึง การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย หมายถึง ผู้บริหารกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยยึดมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการวางแผนที่ชัดเจน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู มีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์

2. การบริหารหลักสูตร

2.1 ความหมายของการบริหารหลักสูตร หลักสูตรถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้มีความทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตลอดจนพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลในสังคม ซึ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรไว้หลายท่าน ดังนี้

Krug (1992) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร (Managing Curriculum and Instruction) การสอนถือว่าการบริการเบื้องต้นของโรงเรียน ดังนั้น อย่างน้อยที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรู้ขอบข่ายของรายวิชาที่สอนและรู้ความจำเป็นที่ต้องสอนรายวิชานั้น ๆ การมีพื้นฐานความรู้กว้าง ๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำพาผู้อื่นดำเนินการตามพันธกิจของโรงเรียนได้ก็ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นผู้บริหารโรงเรียนสามารถให้ข้อมูลสารสนเทศและทิศทางการครูเกี่ยวกับวิธีสอน และผู้บริหารควรใส่ใจ และสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง

อัศนี สุกิจใจ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งการวางแผนและการดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพ การใช้หลักสูตรด้วยการวิจัย และพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ในส่วนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้

พิพัฒพงษ์ วิเศษ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน เขตพื้นที่ฯ สกลนคร เขต 3 เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการมีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ กำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร มีการประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ

มนัส ทวีกัน (2561) ได้กล่าวไว้ว่า พัฒนาหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการให้แก่ครู ความสอดคล้องของหลักสูตรการสอนมาตรฐานทรัพยากร และการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร และการสอน เพื่อผู้บริหารใช้กระบวนการการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำแผนการสอนของครูผู้สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรวมทั้งวัด และประเมินผล

ชันคิม ลอร์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินการด้านหลักสูตรของผู้บริหาร มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตามมาตรฐานและแนวทางที่กำหนด

ปิยธิดา ทาปรัตน์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาอยู่ที่ การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ งานด้านการจัดการเรียนการสอนมีหลายงาน ได้แก่ การจัดแผนการเรียนรู้ การจัดตารางการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดกิจกรรมนักเรียน การสอนซ่อมเสริม การวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน

ปิยพร บุญใบ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรม ที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่นำมาใช้ในสถานศึกษา การร่วมกันกำหนดระบบบริหาร หลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ การติดตามผลการใช้หลักสูตร ดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตร ให้ทันสมัยอยู่เสมอ การพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และ ประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการ ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ปวีณา ปุทธิจักร (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จากหลักสูตรการสอนแบบเดิมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด มีการวิเคราะห์ หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้และ การประเมินผลหลักสูตร

สรพเพชญ ไตรรงค์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การระบุ แนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ รวมถึงการพัฒนาและการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความสำเร็จใน การจัดการเรียนรู้ทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเข้าใจในหลักสูตร และ 2) การพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา

ไชยา ภาวะบุตร (2565) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ ผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด และมีการประเมินผลหลักสูตร

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารวางแผนการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวคิด นโยบาย ความต้องการ ของชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมครูทุกคนในการจัดทำหลักสูตร ประเมิน กำกับติดตาม ปรับปรุง หลักสูตร และนำไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3. การจัดการเรียนการสอน

3.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบ

เป็นต้น รวมทั้งความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูในการให้ความช่วยเหลือชี้แนะแนวทางแก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการให้กำลังใจให้ความรัก และความเอาใจใส่ด้วย ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไว้หลายท่าน ดังนี้

Krug (1992) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นการบริการเบื้องต้นของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรู้ขอบข่ายของรายวิชาที่สอน และรู้ความจำเป็นที่ต้องสอนรายวิชานั้น ๆ การมีพื้นฐานความรู้กว้าง ๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำผู้อื่นดำเนินการตามพันธกิจของโรงเรียนได้ก็ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นผู้บริหารโรงเรียนสามารถให้ข้อมูล สารสนเทศและทิศทางแก่ครูเกี่ยวกับวิธีสอน และผู้บริหารควรใส่ใจและสนับสนุน

อัศนีย์ สุกิจใจ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีหลักในการยึดตั้งนี้วิเคราะห์หลักสูตรวางแผนการสอน กำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาใช้ในการสอนร่วมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตามความสามารถของมาตรฐานการเรียนรู้

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน เขตพื้นที่ฯ สกลนคร เขต 3 เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการมีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอกำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร มีการประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ

มนัส ทวีกัน (2561) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนของครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และผู้บริหารส่งเสริมพัฒนา ความก้าวหน้าวิชาชีพให้กับครูอย่างต่อเนื่อง

ชนคิม ลอร์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร มีการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการวัดประเมินผลตามแนวทางที่กำหนด

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จากการสอนแบบเดิมให้ดีขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และท้องถิ่นเกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด มีการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรนำไปสู่การจัดทำแผนการสอน และนำแผนการสอนไปใช้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ โดยครูจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมีวิธีการสอนที่หลากหลาย ใช้สื่อเทคโนโลยีเหมาะสม และคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ

4.1 ความหมายของการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียน และมีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน ประการหนึ่ง คือ บรรยากาศการทำงาน และสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน บรรยากาศโรงเรียนมีอิทธิพลต่อบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผู้บริหารมีบทบาท สำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนทั้งด้านตัวครูและนักเรียน และการเรียนการสอน รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน จึงมีนักวิชาการให้ความหมาย และความสำคัญของการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ไว้หลายท่าน ดังนี้

Krug (1992) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน (Promoting Instructional Climate) เมื่อบรรยากาศของโรงเรียนเป็นบรรยากาศที่แสดงว่า เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จได้ จึงเป็นการยากที่จะไม่เรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนรับผิดชอบการสร้างบรรยากาศการศึกษาทุกระดับ และเป็นบรรยากาศที่จะช่วยดึงพลังงานของนักเรียนและครูออกมามีหลายวิธีการที่จะทำให้ เกิดผลได้ เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบ การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนเป็นสำคัญ และให้เป็นที่เข้าใจโดยทั่วกันว่าสิ่งที่ถือว่าสุดยอดคือ การที่แต่ละคนได้ทำในส่วนของตนเองให้ดีที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดมีความคาดหวัง อย่างมากกับนักเรียน

อัศนี สุกิจใจ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อรองรับนโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษา

พิพัฒพงษ์ วิเศษ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน เขตพื้นที่ฯ สกลนคร เขต 1 มีการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ สร้างสิ่งแวดล้อมบรรยากาศที่เป็นระเบียบ ปลอดภัย และใช้ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนของครู

ชนิคม ลอร์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ แสดงให้เห็นอยู่เสมอว่าการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นเรื่องสำคัญที่สุด อุทิศเวลาให้กับการทำงาน ปรากฏกายให้เห็นอยู่เสมอ สร้างสิ่งแวดล้อมบรรยากาศ และวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ ส่งเสริมการเรียนรู้

โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เป็นระเบียบและปลอดภัย รับรู้ แสดงความยินดี และประกาศ เมื่อมีความก้าวหน้าหรือความเป็นเลิศทางวิชาการร่วมกับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

ปิยธิดา ทาปลัด (2561) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทกระตุ้น และพัฒนาในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการเป็นพฤติกรรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ โดยส่งผลต่อ การดำเนินงานของบุคลากรมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น มีกิจกรรมทางวิชาการ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรเป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานอย่างมีความสุขซึ่งจะเป็นการเสริมสร้าง ประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ของโรงเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน ส่งเสริมให้บุคลากรมีพฤติกรรม ในการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ และพัฒนาตัวเองให้มีความมั่นคงปลอดภัย และการพัฒนา สภาพแวดล้อม

สรรเพชญ ไตรรงค์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพบรรยากาศการเสริมสร้างวัฒนธรรมและกำลังใจในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเอื้อ ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิด และสะท้อนผลงาน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน การสร้างวัฒนธรรมที่ มุ่งการเรียนรู้ และการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้ผู้เรียน

ไชยา ภาวะบุตร (2565) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ ในสถานศึกษา คือ การสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ของสถานศึกษา เป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญ ในการปฏิบัติงาน และเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระหว่างบุคคล ต่อบุคคลในโรงเรียน และส่งผลไปถึงความรู้สึกรักของบุคคลในโรงเรียน บรรยากาศทางการเรียนรู้ของ โรงเรียนเป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้ บุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ดีจะทำให้การทำงานของ บุคลากรบรรลุจุดหมายสำคัญที่ต้องการ สิ่งสำคัญที่สุดที่ส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ หมายถึง การจัด สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียน การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่เรียนรู้ ตลอดจนช่วยสร้างเสริม ความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน

5. การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร

5.1 ความหมายของ การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการเพื่อปรับปรุงความรู้ ทักษะ และเจตคติของครู และบุคลากร ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติการเรียนการสอน มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การฝึกอบรมปฏิบัติการ มีนักวิชาการหลายท่าน ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดโครงการพัฒนาบุคลากร นิเทศการสอนประเมินครู จัดให้มีระบบนิเทศ และประเมินการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุง การปฏิบัติการสอน

มนัส ทวีกัน (2561) ได้กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง กระบวนการพัฒนา งานและให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพ เพื่อ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

ชนันติ ลอร์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินงานด้านการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้ พัฒนาศักยภาพ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปวีณา บุทธิจักร (2564) ได้สรุปองค์ประกอบย่อยของ การพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร คือ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ และการฝึกอบรม 3) การศึกษาดูงาน 4) ส่งเสริมจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพของครูในโรงเรียน 5) นิเทศการสอนประเมินผล การทำงานของครู

ไชยา ภวะบุตร (2560, น. 217) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การฝึกอบรม ปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามผลงานของกรรมการบริหารโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการทำงาน โดยนำหลักการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนา

สรุปได้ว่า การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริม พัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากรในด้านวิชาการให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานใน หน้าที่ของตนด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สนับสนุนให้ใช้นวัตกรรม วิจัย การศึกษาดูงาน และ การศึกษาต่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติการเรียนการสอน อัน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

6.1 ความหมายของ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน การนิเทศทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการ

เปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางการจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับความเป็นพลวัตของสังคม และความต้องการของชาติ ผู้บริหารจะทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอน ให้การสนับสนุนครูด้านการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ มีการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน การนิเทศจะช่วยให้ครูเกิดการพัฒนาทุก ๆ ด้าน จากการศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการนิเทศทางการศึกษาและการประเมินผล การจัดการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

Krug (1992) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการสอน (Supervising Teaching) ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการนิเทศการสอน โดยให้ถือว่าเป็นวิธีการพัฒนาครูอย่างจริงจังมากกว่าจะเป็นเพียงการนิเทศการสอนตามสภาพปัญหา (clinic supervision) การประเมินการปฏิบัติงาน เป็นการพิจารณาย้อนหลัง แต่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการมองไปข้างหน้า ซึ่งเรื่องนี้จะต้องนำมาใส่ใจให้มากกว่า เวลานี้ทำอะไรได้ ไม่ใช่มองว่าทำอะไรแล้ว ผู้นำทางวิชาการต้องให้ออกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพในตัวของครูแต่ละคน ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนได้

อัศนีย์ สุกิจใจ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ การนิเทศการสอนเป็นการดำเนินการของผู้อื่นที่จัดกระทำกับครูเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย อันส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเน้นการช่วยเหลือปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง

มนัส ทวีกัน (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศติดตามการเรียนการสอน หมายถึง ติดตามและประเมินผลการเรียนการสอน ช่วยเหลือ พัฒนาสนับสนุน และแนะนำให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ บรรลุวัตถุประสงค์หลักในด้านผู้เรียนได้

ปิยธิดา ทาปลัด (2561) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านนิเทศการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการแนะนำการชี้แจง การบริการ การร่วมมือ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น เกิดความร่วมมือเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

ปิยพร บุญใบ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อร่วมมือในด้านการนิเทศภายใน มีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมขวัญ และกำลังใจในการทำงานแก่คณะครู สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการ กิจกรรม หรือความพยายามบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือ และความร่วมมือครู และ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเพิ่มคุณภาพของบทเรียน ให้เป็นไปตามจุดหมายของการศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารนิเทศติดตาม และประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของ หลักสูตร แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนาการสอนไปในทางที่มีประสิทธิภาพ

บริบทของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ตั้งอยู่เลขที่ 178 ถนนเวียงใหม่ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย มี 21 ตำบล มีพื้นที่ประมาณ 4,647 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อนและยังคงเป็นป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 80 ของพื้นที่ทั้งหมด มีลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้น ในฤดูร้อนจะมีอากาศร้อนจัดหนาวจัดในฤดูหนาว และฝนตกชุกในฤดูฝน นอกจากนี้ ยังมีหมอกปกคลุมตลอดทั้งปี

การคมนาคมทางบก

สามารถเดินทางได้ 2 เส้นทาง

1. ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 108 จากจังหวัดเชียงใหม่ ผ่านอำเภอฮอด ถึงอำเภอแม่สะเรียง ระยะทางประมาณ 193 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 ชั่วโมง และสามารถเดินทางผ่าน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม ถึงอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นระยะทางประมาณ 164 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 ชั่วโมง สภาพถนนมีความลาดชัน และมีทางโค้งถึง 1,864 โค้ง

2. ทางหลวง หมายเลข 105 จากอำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ผ่านอำเภอสบเมย ถึงอำเภอแม่สะเรียง ระยะทางประมาณ 230 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 5 ชั่วโมง

สถานที่ตั้งสำนักงาน

ตั้งอยู่เลขที่ 178 ถนนเวียงใหม่ ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58110 มีเนื้อที่ 3 ไร่ 2 งาน 10 ตารางวา มีอาคารสำนักงาน 2 หลัง 1) อาคารไม้แบบ ป.1 ฉ 2 ห้อง จำนวน 1 หลัง 2) อาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ แบบ 017 6 ห้อง จำนวน 1 หลัง

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ข้อมูลด้านการศึกษา

จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการศึกษา จำนวน 18 ศูนย์ เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับ สถานศึกษา ให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการในการจัดการศึกษาระดับตำบล โดยแบ่งตามอำเภอ 3 อำเภอ ดังนี้

อำเภอแม่สะเรียง	อำเภอแม่ลาน้อย	อำเภอสบเมย
1. ศูนย์ป่าแป๋	1. ศูนย์แม่โถ	1. ศูนย์ป่าโป่ง
2. ศูนย์แม่ยวม	2. ศูนย์แม่นาจา	2. ศูนย์แม่สวด
3. ศูนย์แม่ทะ	3. ศูนย์ห้วยห้อม	3. ศูนย์สบเมย
4. ศูนย์บ้านกาศ-เสาหิน	4. ศูนย์ท่าผาป้อม	4. ศูนย์กองก่อ
5. ศูนย์แม่สะเรียง	5. ศูนย์ขุนแม่ลาน้อย	5. ศูนย์แม่คะตวน
6. ศูนย์แม่คง	6. ศูนย์แม่ลาหลวง	6. ศูนย์แม่สามแลบ

ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570 นำสู่การปฏิบัติในการจัดทำแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยมี คำนียมองค์กร วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ดังนี้

คำนียมองค์กร

ยึดมั่นธรรมาภิบาล บริการฉับไว ใส่ใจมาตรฐาน ทำงานเป็นทีม: MHS 2

M: Morality-หลักธรรมาภิบาล

H: High service-คุณภาพการให้บริการ

S: Standard-มาตรฐานการปฏิบัติงาน

S: Staff-ความสามัคคีในการปฏิบัติงานของบุคลากร

วิสัยทัศน์ (Vision)

“สร้างคุณภาพผู้เรียนตามทักษะศตวรรษที่ 21 อย่างยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21
2. พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนอง ทิศทางการพัฒนาประเทศ
3. พัฒนาสถานศึกษาและระบบการบริหารจัดการการศึกษาทุกระดับให้มีความปลอดภัย และสถานศึกษา จัดการศึกษา เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานในสังกัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เหมาะสมกับบริบท

เป้าประสงค์ (Goal)

1. ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกัน พร้อมทั้งจะรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ รู้เท่าทัน สื่อ และเทคโนโลยี ในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่และชีวิตวิถีถัดไปและได้รับการศึกษาในสถานศึกษา ที่มีความปลอดภัย
2. ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเท่าเทียม
3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะที่เหมาะสมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม ช่วงวัย รวมถึงได้รับการส่งเสริมความเป็นเลิศเต็มตาม ศักยภาพ
4. หน่วยงานและสถานศึกษาได้รับการพัฒนาระบบบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์(Strategy)

- กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ
- กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียน
- กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
- กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เกตุสุดา กิ่งการจร (2560) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่ฯ มัธยมศึกษาสละบุรี ผลการศึกษาพบว่า มิติด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนมี ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา ส่วนด้านการจัดการเพื่อส่งเสริม สภาพการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนและด้านการควบคุม การใช้เวลาในการสอนที่ไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรภรณ์ จันทพล (2560) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับ สูงสุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการกำกับติดตามพัฒนาการของนักเรียนมี ค่าสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน และด้านการกำหนดพันธกิจ ของโรงเรียน และ 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจำแนก ตามประเภทโรงเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเพียงด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่ พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนาวรรณประภา (2560) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอสอยดาว ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภอสอยดาว เขตพื้นที่ จันทบุรี เขต 2 มีค่าระดับสูงทั้งในภาพรวมและทุกด้าน 2) เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว ตามตัวแปร เพศ พบว่าไม่มีความแตกต่างทั้งภาพรวมและรายด้าน 3) การเปรียบเทียบตามประสบการณ์การทำงานก็ ไม่พบความแตกต่างทั้งในภาพรวมและรายด้านเช่นกัน และ 4) การเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นสามด้านที่ ไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการ สอน และด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน

ปริยาภรณ์ เรืองเจริญ (2560) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา เขตพื้นที่ ฯ ชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาตามมุมมองของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยเมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามด้วยด้านการสร้างแรงจูงใจ แก่ครู และด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครู พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 ในภาพรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารเป้าหมายโรงเรียน ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ด้านการตรวจสอบพัฒนาการของนักเรียน ด้านการควบคุมเวลาการสอน ด้านการดูแลครูและนักเรียน ด้านการสร้างแรงจูงใจแก่ครู และด้านการส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง 3) ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ได้แก่ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางการทำงาน กำหนดเป้าหมายวิชาการที่ชัดเจน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและหลากหลาย เผยแพร่ผลงานวิชาการ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม

วิเชียร วรรณภากร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูง 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด ตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางมีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักการศึกษาเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา มีค่าระดับสูงที่สุดในภาพรวมและทุกด้าน โดยเมื่อจัดลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ด้านแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ด้านการกำกับติดตามพัฒนาการของนักเรียน และด้านการกำหนดพันธกิจ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักการศึกษาเมืองพัทยา เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาไม่พบความแตกต่างทั้งในภาพรวมและรายด้าน 3) ขณะที่การเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นสามด้านที่ไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ด้านการกำกับติดตามพัฒนาการของนักเรียน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน

กฤตกร น้ำทิพย์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 เขตพื้นที่ ฯ ชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 ทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด 2) เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อย่างไรก็ตาม ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน 6 ด้าน ได้แก่ การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การประสานงาน การใช้หลักสูตร การให้แรงจูงใจแก่ครู การพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ 3) เมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์การทำงาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญพา พรหมณะ (2561) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ ฯ สุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด เมื่อวิเคราะห์แยกตามองค์ประกอบ พบว่าด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ตามมาด้วยด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ด้านการจัดสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ โดยด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครูมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามประเภทของโรงเรียนพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม ขณะที่การเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการทำงาน ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จิตารักษ์ โมเล็ก (2562) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตพื้นที่ ฯ มัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีค่าระดับสูงสุดทั้งในภาพรวมและทุกด้าน เมื่อจัดเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากสูงไปต่ำพบว่า ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน มีค่าสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) คุณลักษณะของผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีค่าระดับสูงสุดทั้งในภาพรวมและทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากสูงไปต่ำได้ ดังนี้ ด้านล้าหน้าทางความคิด ด้านเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านสื่อสารสองภาษา

ด้านร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก และด้านการผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะของผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เขมนิษฐา พิมพ์ชื่น (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่ฯ ฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การสำรวจความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทั้งในภาพรวมและในแต่ละองค์ประกอบ อยู่ในระดับสูง 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีตำแหน่งหรือวิทยฐานะแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิริฉัตร รัตนสุวรรณ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดอุดมรังสี (ป.ปิตุวรรณอุปถัมภ์) ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดอุดมรังสี (ป.ปิตุวรรณอุปถัมภ์) พบว่า ทั้งในภาพรวมและทุกด้านมีค่าอยู่ในระดับสูง เมื่อเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากสูงไปต่ำได้ ดังนี้ ด้านการควบคุมเวลาในการเรียนการสอนมีค่าสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนามาตรฐานและความคาดหวังในระดับสูง ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ด้านการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการกำหนดและสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการประสานงานหลักสูตร ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู และด้านการให้สิ่งจูงใจแก่ครูและนักเรียน สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง เขตพื้นที่ฯ ระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับสูงทั้งในภาพรวมและทุกด้าน โดยเมื่อเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากสูงไปต่ำ พบว่า ด้านการจัดหลักสูตรและการสอนมีค่าสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน และด้านการกำหนดพันธกิจตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง ตามระดับการศึกษาไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในภาพรวมและรายด้าน 3) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดงตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์ราย

ด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เขตพื้นที่ ๓ สกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและอำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่พบความแตกต่าง 4) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และอำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยรวมไม่พบความแตกต่าง แต่เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 5) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 6) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการพัฒนาครูและบุคลากรด้านวิชาการ และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 7) แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมี ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ทางด้านวิชาการ สามารถวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสม 2) ผู้บริหารควรมีแผนพัฒนาครูและบุคลากรด้านวิชาการที่ชัดเจน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง เช่น การประชุม อบรม หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 3) ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณธรรม และจริยธรรม และ 4) ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทั้งในด้านกายภาพและจิตวิทยา

งานวิจัยต่างประเทศ

Anderson (2000) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา และศาสตราจารย์ที่เป็นผู้นำทางการศึกษา โดยมีพฤติกรรม ดังนี้ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียนและการสื่อสารการจัดการหลักสูตรและการสอน 2) การควบคุมดูแล การนิเทศการสอน 3) การตรวจสอบ 4) ความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศ การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 มิติ คือ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

Yamada (2000) ได้ศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบ และสมรรถภาพในการมีภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เมืองเฟลโน รัฐแคลิฟอร์เนีย ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบ ของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับ 1) เตรียมการในด้านการศึกษา 2) ประสบการณ์ในการบริหาร 3) เพศ 4) จำนวนครั้งในการนิเทศผู้ร่วมงาน และ 5) ขนาดของโรงเรียน ส่วนสมรรถภาพของผู้บริหารใน การมีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นขึ้นอยู่กับ 1) เพศ 2) การเตรียมการในด้านการศึกษา 3) ประสบการณ์ ในการบริหาร 4) จำนวนครั้งในการนิเทศผู้ร่วมงาน และ 5) ขนาดของโรงเรียนนอกจากนี้ ใน การศึกษายังพบว่า มหาวิทยาลัยและโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ควรจะได้มีโปรแกรมการฝึกอบรม ผู้บริหารสถานศึกษา ในขอบข่ายของภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและ ความมีภาวะผู้นำทางวิชาการแก่ครูได้รวมทั้งสามารถประเมินผลเพื่อช่วยเหลือคณะครูในฐานะความมี ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

Lunenberg & Ornstein (2004) ได้ศึกษาเรื่อง โรงเรียนประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 149 โรงเรียน ในรัฐแมสซาชูเซตส์ โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ เข้มแข็ง และเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 75 ของผู้บริหารอธิบายว่า ตนเองเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการอุทิศเวลาเพื่อพัฒนา ทรัพยากรให้เอื้อต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียน และมีการปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ อย่างสม่ำเสมอ

O'Donnell & White (2005) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างภาวะผู้นำ ด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการเรียนของนักเรียน ดำเนินการโดยการสุ่มตัวอย่าง โรงเรียนมัธยมศึกษา และเก็บข้อมูลจาก ครู 4 คน และผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนผ่านแบบสอบถาม ตามกรอบของ Hallinger ซึ่งวัดพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน การวิจัยพบว่า ครูมองว่าพฤติกรรมผู้บริหารที่เน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้มีผลสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ขณะที่ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีมีความเชื่อว่าพฤติกรรมของตน สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน ซึ่งสัมพันธ์กับการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านที่สูงกว่า

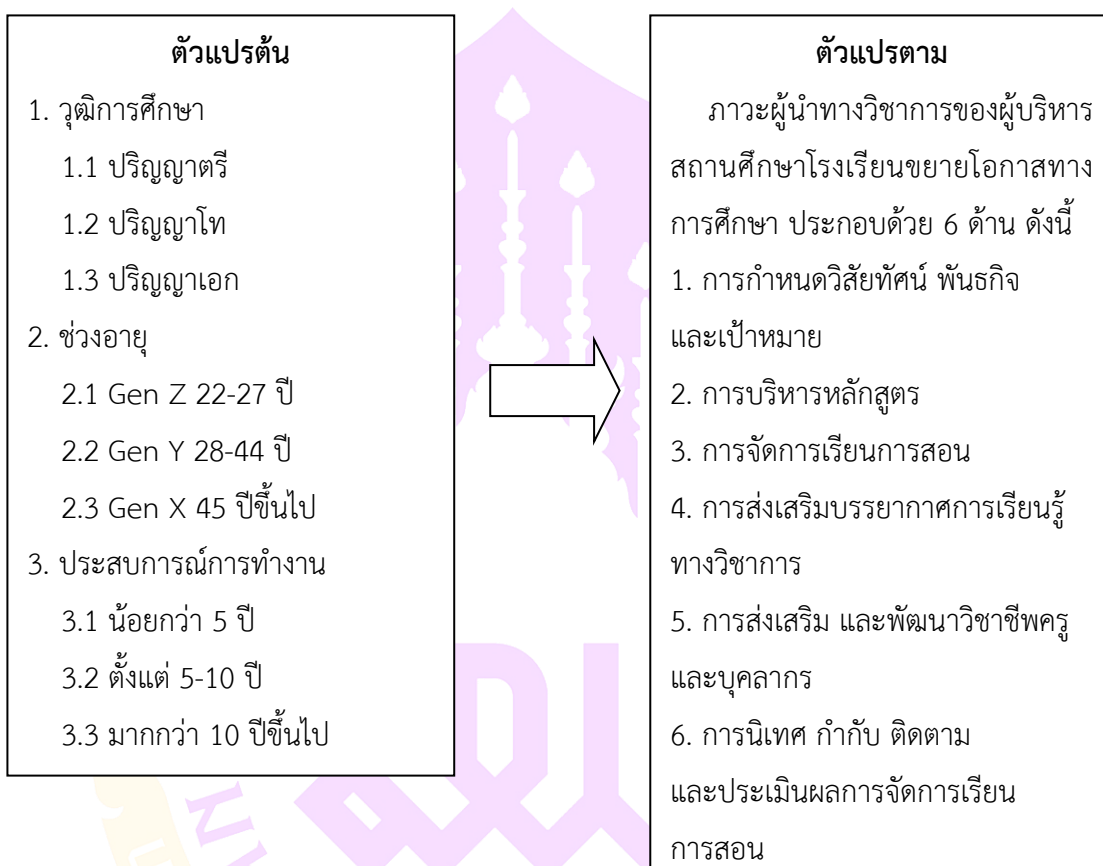
Selim (2020) ได้ศึกษา การประเมินลักษณะแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยมุ่งศึกษาในกรอบของภาวะผู้นำทางวิชาการและสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามหลักฐานงานวิจัย ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า รูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการมีความซับซ้อนและหลากหลาย แม้จะสามารถรับรู้ได้ในระดับรายบุคคล ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ สถานศึกษาควรพัฒนาทีมผู้นำวิชาการที่มีลักษณะเฉพาะ พร้อมทั้งจัดระบบภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถแยกแยะได้ด้วยการอธิบายความสัมพันธ์ภายในระหว่างบทบาทและการปฏิบัติงาน แทนที่จะเน้นเพียงภาวะผู้นำทางวิชาการของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

Harchar & Hyle (2020) ได้ศึกษาพลังความร่วมมือซึ่งเป็นทฤษฎีพื้นฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กุญแจสำคัญของความเป็นผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ การนิเทศ และประเมินผล (supervising and evaluating) รูปแบบความสัมพันธ์ส่วนบุคคลอย่างใกล้ชิด (forming close personal relationship) การติดต่อสื่อสาร (communicating) การประชุมพบปะ (conducting meeting) การริเริ่มโปรแกรมใหม่ ๆ ทางการสอน และการจูงใจผู้ปกครอง (soliciting parent) ส่วนกลยุทธ์ของผู้บริหารที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการ อันเป็นพื้นฐานของพลังความร่วมมือ คือ ความไว้วางใจ (trust) การเป็นสมาชิกในสมาคม (collegiality) การมีวิสัยทัศน์ (visioning) ศิลปะทางการทูต (diplomacy) และการกระจายอำนาจ (empowerment)



กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ดังนี้



ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 40 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 687 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 248 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการใช้สูตรคำนวณของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) โดยการใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนแต่ละอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	อำเภอ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
		บุคลากรในสถานศึกษา	บุคลากรในสถานศึกษา
1.	แม่สะเรียง	385	139
2.	แม่ลาน้อย	129	47
3.	สบเมย	173	62
รวม		687	248

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของ ครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 2) การบริหารหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ 5) การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร 6) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert, 1993)

5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวคิดของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย 2) การบริหารหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ 5) การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร 6) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

2.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.4 สร้างแบบสอบถามจากข้อมูลที่รวบรวมทั้งหมดให้ตรงกับเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหาและการใช้ภาษา ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

2.5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ดังนี้

2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภูมิ สัพโส อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

2.5.2 นายอดิศักดิ์ คงคาใส ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยกุ่ม

2.5.3 นายประชัน แสนใจ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้อง หรือไม่ มีเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน -1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

2.6 นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้ จากผลการวิเคราะห์ข้อคำถามในการวิจัยครั้งนี้ มีค่า IOC อยู่ที่ 1.00 ซึ่งถือว่า เป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหา

2.7 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.8 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.94

2.9 ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 248 คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย วิธีการส่งแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) พร้อมแนบ QR Cord ผ่านหนังสือนำส่งภายนอก ทางระบบการสื่อสารข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ SMART Office ของสถานศึกษาภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้กำหนดผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 และมีกำหนดการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัย ภายในระยะเวลา 15 วัน

3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ตอบกลับมาในรูปแบบของ Google Sheet โดยแทนที่คำตอบของข้อมูลเป็นตัวเลขไปสู่การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยวุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
จำแนกตามวุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.3.1 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

1.3.2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
จำแนกตามช่วงอายุ วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (f-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว (One-Way ANOVA)

1.3.3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (f-test) วิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 สถิติในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถาม
และวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

2.1.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค
(Cronbach)

2.2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2.2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

2.3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.3.1 การทดสอบค่าเอฟ (f-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova)



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ โดยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ค่าผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสองความแปรปรวน
MS	แทน	ค่าความแปรปรวนเฉลี่ย
df	แทน	ขั้นของความอิสระ
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	ค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	109	43.95
ปริญญาโท	136	54.84
ปริญญาเอก	3	1.21
รวม	248	100.00
2. ช่วงอายุ		
Gen Z 22-27 ปี	60	24.19
Gen Y 28-44 ปี	122	49.19
Gen X 45 ปีขึ้นไป	66	26.61
รวม	248	100.00
3. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	36	14.52
ตั้งแต่ 5- 10 ปี	109	43.95
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	103	41.53
รวม	248	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนที่มี วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 54.84 รองลงมา เป็นครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 43.95 และครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.21 ด้านอายุ พบว่า ช่วงอายุที่ตอบแบบสอบถาม มากที่สุด คือ 28-44 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 49.19 รองลงมา ช่วงอายุ 45 ปี ขึ้นไป จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 26.61 น้อยที่สุด ช่วงอายุ 22-27 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 24.19 ด้านประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 43.95 รองลงมา ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 41.53 และน้อยที่สุดประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 14.52

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ n = 248		การแปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	4.59	0.31	มากที่สุด	6
2. การบริหารหลักสูตร	4.63	0.29	มากที่สุด	1
3. การจัดการเรียนการสอน	4.62	0.27	มากที่สุด	2
4. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ทางวิชาการ	4.62	0.27	มากที่สุด	2
5. การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร	4.60	0.31	มากที่สุด	5
6. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	4.61	0.27	มากที่สุด	4
รวม	4.61	0.23	มากที่สุด	

จากตาราง 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.29) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.27) และ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.27) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.31)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ		การแปลผล	ลำดับ
	n = 248			
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครู กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน	4.49	0.52	มาก	5
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายในการทำงานโดยมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้	4.63	0.52	มากที่สุด	2
3. ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมและชี้แจงเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	4.58	0.51	มากที่สุด	3
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ข้อมูลด้านการเรียนการสอนเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.67	0.51	มากที่สุด	1
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับและติดตามบุคลากรในการดำเนินงานตามแผนงานอย่างครบถ้วน และสม่ำเสมอ	4.56	0.51	มากที่สุด	4
รวม	4.59	0.31	มากที่สุด	

จากตาราง 5 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ข้อมูลด้านการเรียนการสอนเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.51) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายในการทำงานโดยมีกรอบ ระยะเวลา

ที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครู กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.52)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร

ด้านการบริหารหลักสูตร	ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ n = 248		การแปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.67	0.48	มากที่สุด	2
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการชุมชนและท้องถิ่น	4.61	0.50	มากที่สุด	6
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอบรม หรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน	4.68	0.49	มากที่สุด	1
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.58	0.55	มากที่สุด	7
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำผล การประเมินมาใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม	4.63	0.51	มากที่สุด	3
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล	4.62	0.50	มากที่สุด	4
7. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตาม การดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไป ตามเกณฑ์มาตรฐาน	4.62	0.51	มากที่สุด	4
รวม	4.63	0.29	มากที่สุด	

จากตาราง 6 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอบรม หรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.49) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.55)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ภาวะผู้นำทางวิชาการ		การแปลผล	ลำดับ
	n = 248			
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ชัดเจนสอดคล้องกับหลักสูตร	4.67	0.47	มากที่สุด	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการเตรียมเนื้อหาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.56	0.51	มากที่สุด	6
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.65	0.49	มากที่สุด	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.61	0.51	มากที่สุด	4
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูโดยการให้ครูเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนรู้	4.64	0.51	มากที่สุด	3

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ภาวะผู้นำทางวิชาการ		การแปลผล	ลำดับ
	n = 248			
	$\bar{X}$	S.D.		
6. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู ใช้วิธีการวัด และประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.61	0.50	มากที่สุด	4
รวม	4.62	0.27	มากที่สุด	

จากตาราง 7 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ชัดเจนสอดคล้องกับหลักสูตร ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการเตรียมเนื้อหาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.51)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้ทางวิชาการ	ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ		การแปลผล	ลำดับ
	n = 248			
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครู ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบ ปลอดภัย เพื่อส่งเสริมบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.63	0.49	มากที่สุด	3

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้ทางวิชาการ	ระดับภาวะผู้นำ		การแปลผล	ลำดับ
	ทางวิชาการ			
	n = 248			
	$\bar{X}$	S.D.		
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้ เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน	4.58	0.51	มากที่สุด	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาห้องเรียน อาคารสถานที่ ให้มีความสะดวก สะอาด มั่นคง ปลอดภัย	4.58	0.51	มากที่สุด	4
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีสิ่ง อำนวยความสะดวก เช่น อินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และ ทันสมัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	4.69	0.48	มากที่สุด	1
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตาม เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน เป็นประจำ	4.64	0.51	มากที่สุด	2
รวม	4.62	0.27	มากที่สุด	

จากตาราง 8 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และทันสมัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.48) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตาม เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.51) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.51) และผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาห้องเรียน อาคารสถานที่ ให้มีความสะดวก สะอาด มั่นคง ปลอดภัย ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.51)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร

ด้านการส่งเสริม และพัฒนา วิชาชีพครู และบุคลากร	ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ		การแปลผล	ลำดับ
	n = 248			
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม ตามความสนใจ มีความหลากหลาย และครอบคลุมทักษะที่จำเป็น ในการจัดการเรียนการสอน	4.61	0.55	มากที่สุด	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู นำผลวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียน การสอน	4.63	0.50	มากที่สุด	1
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น	4.53	0.54	มากที่สุด	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษาให้การยกย่อง เชิดชูเกียรติครูที่มีผลงานดีเด่น	4.61	0.52	มากที่สุด	3
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญ ของการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการสนับสนุนให้ครูศึกษาดูงาน และศึกษาต่อเพื่อพัฒนาศักยภาพ การสอนของตน	4.62	0.52	มากที่สุด	2
รวม	4.60	0.31	มากที่สุด	

จากตาราง 9 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผู้บริหาร
สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำผลวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.50)
ข้อที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการ

สนับสนุนให้ครูศึกษาดูงาน และศึกษาต่อเพื่อพัฒนาศักยภาพการสอนของตน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.54)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนการสอน

ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนการสอน	ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ n = 248		การแปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนด แผนการนิเทศประจำปีอย่างชัดเจน	4.69	0.47	มากที่สุด	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุม ชี้แจงวัตถุประสงค์ และแนวทางการ นิเทศให้ครูทราบ	4.57	0.53	มากที่สุด	6
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ การสอนอย่างสม่ำเสมอตามแผนที่กำหนด	4.61	0.50	มากที่สุด	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการสอน อย่างเป็นกัลยาณมิตรกับครูผู้รับการนิเทศ	4.62	0.49	มากที่สุด	2
5. ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการสอน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการ ของโรงเรียน	4.56	0.51	มากที่สุด	7
6. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัด การเรียนการสอนกับสถานศึกษาอื่น โดยมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง	4.62	0.51	มากที่สุด	2

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนการสอน	ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ		การแปลผล	ลำดับ
	n = 248			
	$\bar{X}$	S.D.		
7. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังการนิเทศ และให้คำแนะนำเพื่อนำไปพัฒนาครั้ง ต่อไป	4.62	0.51	มากที่สุด	2
รวม	4.61	0.27	มากที่สุด	

จากตาราง 10 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดแผนการนิเทศประจำปีอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษาอื่น โดยมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.51) และ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังการนิเทศ และให้คำแนะนำเพื่อนำไปพัฒนาครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.51) ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตรกับครูผู้รับการนิเทศ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.49) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.51)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา	วุฒิการศึกษา						การแปลผล
	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย	4.60	0.32	4.57	0.30	4.67	0.31	มากที่สุด
2. การบริหารหลักสูตร	4.63	0.32	4.63	0.27	4.71	0.29	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนการสอน	4.61	0.28	4.63	0.25	4.50	0.44	มากที่สุด
4. การส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้ทางวิชาการ	4.63	0.27	4.62	0.26	4.40	0.27	มากที่สุด
5. การส่งเสริม และพัฒนา วิชาชีพครู และบุคลากร	4.64	0.26	4.57	0.34	4.47	0.50	มากที่สุด
6. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัด การเรียนการสอน	4.61	0.30	4.62	0.25	4.52	0.50	มากที่สุด
รวม	4.62	0.24	4.61	0.22	4.55	0.41	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามวุฒิกการศึกษา ได้แก่ วุฒิกศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.24) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.26) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.32) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.27) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.30) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.28) และข้อที่

มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.32) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.22) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.27) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.25) ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.26) และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.25) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.30) และด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.34) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.41) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.29) ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.31) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.27)

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ภาพรวม และรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	p
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	0.09	2	0.5	0.483	0.617
	ภายในกลุ่ม	23.38	245	0.0		
	รวม	23.47	247			
2. การบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	0.02	2	0.1	0.122	0.886
	ภายในกลุ่ม	20.89	245	0.9		
	รวม	20.91	247			
3. การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.06	2	0.3	0.398	0.672
	ภายในกลุ่ม	17.31	245	0.7		
	รวม	17.37	247			

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	p
4. การส่งเสริมบรรยากาศการ เรียนรู้ทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.16	2	0.08	1.142	0.321
	ภายในกลุ่ม	17.69	245	0.07		
	รวม	17.85	247			
5. การส่งเสริม และพัฒนา วิชาชีพครู และบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	0.39	2	0.19	2.022	0.135
	ภายในกลุ่ม	23.33	245	0.10		
	รวม	23.72	247			
6. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการ เรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.02	2	0.01	0.146	0.849
	ภายในกลุ่ม	18.50	245	0.08		
	รวม	18.52	247	0.02		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.05	0.309	0.734
	ภายในกลุ่ม	13.23	245			
	รวม	13.26	247			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน
ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
จำแนกช่วงอายุ ภาพรวม และรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ช่วงอายุ						การแปลผล
	22-27 ปี		28-44 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	n = 60		n = 122		n = 66		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	4.55	0.36	4.56	0.29	4.67	0.28	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ช่วงอายุ						การแปลผล
	22-27 ปี		28-44 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	n = 60		n = 122		n = 66		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2. การบริหารหลักสูตร	4.59	0.3	4.61	0.29.	4.71	0.26	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนการสอน	4.59	0.28	4.61	0.26	4.67	0.27	มากที่สุด
4. การส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้ทางวิชาการ	4.62	0.29	4.60	0.26	4.67	0.27	มากที่สุด
5. การส่งเสริม และพัฒนา วิชาชีพครู และบุคลากร	4.62	0.31	4.62	0.32	4.65	0.28	มากที่สุด
6. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัด การเรียนการสอน	4.60	0.28	4.59	0.28	4.67	0.26	มากที่สุด
รวม	4.59	0.24	4.59	0.24	4.68	0.21	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามช่วงอายุ ได้แก่ ช่วงอายุ 22-27 ปี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.24) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.31) และด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.29) ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.28) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.36) ช่วงอายุ 28-44 ปี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.24) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.32) ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.29) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.26) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.29) และ ช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.21) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร

($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.26) ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย, การจัดการเรียนการสอน, การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ และ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 27) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.28)

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ย ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามช่วงอายุ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	P
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	0.69	2	0.34	3.706*	0.026*
	ภายในกลุ่ม	22.78	245	0.09		
	รวม	23.47	247			
2. การบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	0.60	2	0.30	3.607*	0.03*
	ภายในกลุ่ม	20.31	245	0.08		
	รวม	20.91	247			
3. การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.24	2	0.12	1.698	0.185
	ภายในกลุ่ม	17.13	245	0.07		
	รวม	17.37	247			
4. การส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้ทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.21	2	0.10	1.445	0.238
	ภายในกลุ่ม	17.65	245	0.07		
	รวม	17.85	247			
5. การส่งเสริม และพัฒนา วิชาชีพครู และบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	0.42	2	0.21	2.205	0.112
	ภายในกลุ่ม	23.30	245	0.10		
	รวม	23.72	247			
6. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัด การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.32	2	0.16	2.163	0.117
	ภายในกลุ่ม	18.20	245	0.07		
	รวม	18.52	247			

ตาราง 14 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา		แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	P
รวม	ระหว่างกลุ่ม		0.36	2	0.18	3.400*	0.035*
	ภายในกลุ่ม		12.90	245	0.05		
	รวม		3.26	247			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ครูที่มีช่วงอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย และด้านการบริหารหลักสูตร จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	$\bar{X}$	22-27 ปี	28-44 ปี	45 ปีขึ้นไป
		4.59	4.59	4.68
Gen Z 22-27 ปี	4.59	-	0.01	-0.08
Gen Y 28-44 ปี	4.59		-	-0.09*
Gen X 45 ปีขึ้นไป	4.68			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีช่วงอายุต่างกัน มีภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุอยู่ใน Gen Y 28-44 ปี กับครูผู้สอนที่มีช่วงอายุอยู่ใน Gen X 45 ปีขึ้นไป ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตาราง 16 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	$\bar{X}$	22-27 ปี	28-44 ปี	45 ปีขึ้นไป
		4.55	4.56	4.67
Gen 22-27 ปี	4.55	-	-0.01	-0.13
Gen 28-44 ปี	4.56		-	-0.12*
Gen 45 ปีขึ้นไป	4.67			-

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 28-44 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย แตกต่างกับครูที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นพบว่าไม่แตกต่าง

ตาราง 17 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการบริหารหลักสูตรตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	$\bar{X}$	22-27 ปี	28-44 ปี	45 ปีขึ้นไป
		4.59	4.61	4.71
Gen 22-27 ปี	4.59	-	-2.21	-0.12*
Gen 28-44 ปี	4.61		-	0.10*
Gen 45 ปีขึ้นไป	4.71			-

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 22-27 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการบริหารหลักสูตร แตกต่างกับครูที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 28 - 44 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการบริหารหลักสูตร แตกต่างกับครูที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ส่วนคู่อื่นพบว่าไม่แตกต่าง

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน
ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
จำแนกประสบการณ์ทำงาน ภาพรวม และรายด้าน

ความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ประสบการณ์ทำงาน						การแปลผล
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		
	n = 36		n = 109		n = 103		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย	4.59	0.34	4.52	0.33	4.65	0.25	มากที่สุด
2. การบริหารหลักสูตร	4.63	0.32	4.58	0.31	4.69	0.24	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนการสอน	4.65	0.26	4.59	0.29	4.64	0.24	มากที่สุด
4. การส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้ทางวิชาการ	4.67	0.27	4.59	0.28	4.64	0.25	มากที่สุด
5. การส่งเสริม และพัฒนา วิชาชีพครู และบุคลากร	4.65	0.25	4.56	0.36	4.62	0.26	มากที่สุด
6. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการ เรียนการสอน	4.68	0.25	4.56	0.30	4.64	0.24	มากที่สุด
รวม	4.65	0.24	4.57	0.26	4.65	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.24) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.25) ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.27) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.34) ประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.26) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

สอน ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.29) และด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.59$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.31) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.33) และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.19) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.24) ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.25) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.26)

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	0.89	2	0.44	4.828*	0.009*
	ภายในกลุ่ม	22.58	245	0.09		
	รวม	23.47	247			
2. การบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	0.67	2	0.34	4.080*	0.018*
	ภายในกลุ่ม	20.24	245	0.08		
	รวม	20.91	247			
3. การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.17	2	0.08	1.189	0.306
	ภายในกลุ่ม	17.20	245	0.07		
	รวม	17.37	247			
4. การส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้ทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.2	2	0.11	1.526	0.219
	ภายในกลุ่ม	17.64	245	0.07		
	รวม	17.85	247			

ตาราง 19 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา		แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
5. การส่งเสริม และพัฒนา วิชาชีพครู และบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม		0.33	2	0.16	1.727	0.180
	ภายในกลุ่ม		23.39	245	0.10		
	รวม		23.72	247			
6. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัด การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม		0.53	2	0.26	3.595*	0.029*
	ภายในกลุ่ม		17.99	245	0.07		
	รวม		18.52	247			
รวม	ระหว่างกลุ่ม		0.39	2	0.20	3.716*	0.026*
	ภายในกลุ่ม		12.871	245	0.05		
	รวม			247			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
		4.65	4.57	4.65
น้อยกว่า 5 ปี	4.65	-	0.08	-0.00
ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.57		-	-0.08*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.65			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตาราง 21 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการกำหนด
วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		4.59	4.52	4.65
น้อยกว่า 5 ปี	4.59	-	0.07	-0.06
ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.52		-	-0.13*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.65			-

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นพบว่าไม่แตกต่าง

ตาราง 22 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการบริหาร
หลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า	ตั้งแต่	มากกว่า
		5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป
		4.63	4.58	4.69
น้อยกว่า 5 ปี	4.63	-	0.05	-0.06
ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.58		-	-0.11*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.69			-

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในด้านการบริหารหลักสูตร แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นพบว่าไม่แตกต่าง

ตาราง 23 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's) ของภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการนิเทศ
กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า	ตั้งแต่	มากกว่า
		5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป
		4.68	4.56	4.64
น้อยกว่า 5 ปี	4.68	-	0.12*	0.04
ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.56		-	-0.08
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.64			-

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการนิเทศ

กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05



บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ประกอบด้วย โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาใน 3 อำเภอ จำนวน 40 แห่ง รวมทั้งสิ้น 687 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการใช้สูตรคำนวณของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe') และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe') โดยผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ข้อมูลด้านการเรียนการสอนเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายในการทำงานโดยมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครู กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอบรม หรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ชัดเจนสอดคล้องกับหลักสูตร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการเตรียมเนื้อหาที่ทันสมัย และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวก เช่น อินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และทันสมัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตาม เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้
 ภายในโรงเรียนเป็นประจำ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน
 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น
 รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำผลวิจัยไปใช้เพื่อ
 พัฒนาการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการ
 พัฒนาวิชาชีพครู โดยการสนับสนุนให้ครูศึกษาดูงาน และศึกษาต่อเพื่อพัฒนาศักยภาพการสอนของ
 ตน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ
 ที่สูงขึ้น

6. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดแผนการนิเทศประจำปีอย่างชัดเจน
 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตรกับครูผู้รับการ
 นิเทศ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมาย
 ด้านวิชาการของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน

1. ครูที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ครูที่มีช่วงอายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูที่มีช่วงอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย และด้านการบริหารหลักสูตร

3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย และด้านการบริหารหลักสูตร



อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย อภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย มีการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สาเหตุหลักมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา มีการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งปัจจัยภายในและภายนอกเพื่อนำข้อมูลมากำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังมีการสื่อสารวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายอย่างชัดเจนให้แก่ครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและส่งเสริมการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชราภรณ์ จันทพล (2560) เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์ ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยมีการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และปรับปรุงหลักสูตรช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความเป็นเจ้าของร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมและความก้าวหน้าทางวิชาการ สอดคล้องกับ กฤตกร น้าทิพย์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสนับสนุนให้ครูออกแบบการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมและ

เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนทรัพยากร และแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นการเรียนรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยผ่านกระบวนการจัดการอบรม การจัดสัมมนา และการสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาและสร้างระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน ซึ่งแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ บุญพา พรหมณะ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด

1.6 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการจัดดำเนินการนิเทศภายในอย่างมีระบบและมีความต่อเนื่อง โดยนำกระบวนการนิเทศแบบกัลยาณมิตรมาประยุกต์ใช้ ซึ่งให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและการให้คำแนะนำปรึกษาในเชิงสร้างสรรค์ มีการพัฒนาและจัดทำเครื่องมือสำหรับการนิเทศที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทเฉพาะของโรงเรียน รวมไปถึงการนำข้อมูลและผลที่ได้จากการนิเทศมาใช้ในกระบวนการสะท้อนคิดร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุสุตา กิ่งการจร (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการนิเทศและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านวิชาการอย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับ กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีช่วงอายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ เข้มนิษฐา พิมพ์ชื่น (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ได้แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุแตกต่างกันมีการรับรู้ต่อบทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แตกต่างกัน โดยความแตกต่างนี้ปรากฏทั้งในภาพรวมของการรับรู้และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูปฏิบัติหน้าที่การสอนและหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานเป็นระยะเวลา มากบ้าง น้อยบ้างแตกต่างกันออกไป ส่งผลให้มีการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารในการพัฒนาครู นักเรียน สถานศึกษาอย่างมีทิศทางและต่อเนื่องแตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับ ทศนา วรรณประภา (2560) ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสอยดาวได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจว่า บุคลากรครูที่มีระยะเวลาหรือประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีระดับการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาวที่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบันและทิศทางในอนาคต โดยควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเพื่อกำหนดทิศทางที่ชัดเจนและสร้างการมีส่วนร่วม ควรกำหนดเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาวที่วัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญ นอกจากนี้ ควรจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมและเพียงพอเพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

1.2 ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร ผู้บริหารมีการวางแผนส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทการทำงานจริง รวมถึงสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนผลการปฏิบัติงาน และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ทั้งนี้ ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และสนับสนุนทุนการศึกษาต่อหรือการเข้าร่วมการประชุมสัมมนา เพื่อเปิดโลกทัศน์และเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ นอกจากนี้ ควรมีระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาวิชาชีพที่เน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการสร้างแรงจูงใจผ่านการยกย่องเชิดชูเกียรติและความก้าวหน้าในวิชาชีพ เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาโดยรวม

1.3 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารมีการพัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการนิเทศจากเดิมที่เน้นการตรวจสอบมาเป็นการให้คำแนะนำช่วยเหลือ และสนับสนุนครูอย่างกัลยาณมิตร ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสะท้อนคิด ทั้งนี้ ควรพัฒนาเครื่องมือในการนิเทศและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของครูแต่ละคน รวมถึงนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสะท้อนผลการนิเทศอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการนิเทศแบบมีส่วนร่วมและการนิเทศภายในโดยเพื่อนครู เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันและลดความกังวลในการถูกประเมิน ซึ่งจะส่งผลให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพและปัญหาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2



บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ บุญโพธิ์. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ].
Google.com. <http://www.google.com/search>
- กฤตกร น้าทิพย์. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบ้านปึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. [งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก]. Google.com. <http://www.google.com/search>
- กิริตา บุญศัพท์ และกล้า ทองขาว. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(112), 220–241.
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPUthiparithatJournal/article/view/242666>
- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ข้าวทิพย์ ทีสุกะ. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- เข็มนิษฐา พิมพ์ชื่น. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1*. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*, 11(1), 91-101.
- จตุรงค์ ธนะสีสังกูร. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จตุรณกลิน มาตาชาติ. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*

- อุบลราชธานี เขต 4. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].
ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2533). *คุณลักษณะบางประการของผู้บริหาร บรรยากาศของโรงเรียน และ ความพึงพอใจในงานที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา*. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- ชลนิชา ศิลพงษ์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูล เครือข่าย ThaiLis.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ ฉบับปรับปรุง (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชันคิม ลอร์. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ทัศนาวรรณประภา. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. วี. อินเตอร์ พรินท์*.
- ธิดารักษ์ โมเล็ก. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ศิลปากร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- บุญพา พรหมณะ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- บุศรา ปุณริบูรณ์. (2563). *องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ปวีณา บุทธิจักร. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ปิยธิดา ทาปลัด. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- พรสุดา แก้วสุวรรณ. (2563). *การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูโรงเรียนวัดประตู่ใหญ่ อำเภอนาทม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- พัชรา วาณิชสิน. (2560). *การพัฒนาภาวะผู้นำจากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา*. ปัญญาชน.
- พัชราภรณ์ จันทพล. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอบึงสามพัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร เขต 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ภัสราภรณ์ ผอมทอง. (2561). *ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.

- มณีนรัตน์ สุดเต้. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุตรดิตถ์]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- มนัส ทวีกัน. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ
บริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย
ThaiLis.
- วิเชียร วรรณภากร. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาใน
เขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- สรรเพชญ ไตรรงค์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย
ThaiLis.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. (2567). ข้อมูลปีการศึกษา 2567.
<https://www.mhs2.go.th/>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. พริกหวาน
กราฟฟิค.
- สิริฉัตร รัตนสุวรรณ์. (2565, 12 พฤษภาคม). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาใน
ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 [Paper
presentation]. การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13,
มหาวิทยาลัยมหาดไทย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2525). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. ไทยวัฒนาพานิช.
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- อภิศญาธิ์ ประราสี. (2561). โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.

- อรอนงค์ กลางนภา. (2561). *กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลเขตสุขภาพที่ 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- อัยริน สมาแอ. (2562). *การศึกษามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่]. Google.com. <http://www.google.com/search>
- อัศนีย์ สุกิจใจ. (2560). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิชาการตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนวิสุทธิโพธิ์ ในจังหวัดนครสวรรค์*. [ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. Google.com. <http://www.google.com/search>
- Anderson C. A. D. (2000). *The Importance of Instructional Leadership Behavior as Perceived by Middle School Teacher, Middle School Principal, and Educational Leadership Professors*. [Unpublished Doctoral dissertation, University of Georgia].
- Bass, B. M. (1985). *Leadership and Performance beyond Expectations*. Free Press; Collier Macmillan.
- Daft, L. (1999). *Leadership Theory and practice*. The Dryden Press Harcourt Brace College Publishers.
- Daft, R.L. (1994). *Management* (3rd ed.). The Dryden Press.
- Davis, G. A., & Margaret A. T. (1989). *Effective Schools and Effective Teachers*. Allyn & Bacon.
- Davis, G., & Thomas, M. A. (1989). *Effective schools and effective teachers*. Allyn & Bacon.
- Dimmock, C., & Walker, A. (2005). *Educational Leadership: Culture and Diversity*. Athenaeum Press.
- Harchar, R. L., & Adrienne E. H. (2020). *Collaborative Power A Grounded Theory of Administrative Instructional Leadership in the Elementary School*. <https://eric.ed.gov/?q=collaborative+power+%3a+a+grounded+of+administrative&id=EJ529289>.
- Howell, J. P., & Costley, D. L. (2001). *Understanding Behaviors for Effective Leadership*. Prentice-Hall.
- Hoy, A.W. & Hoy, W.K. (2013). *Instructional leadership*. U.S.A.: Pearson Education, Inc.

- Kotter, J. P. (1996). *Leading Change*. Harvard Business School Press.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Krug. (1992). Instructional leadership: A constructivist perspective. *Educational Administration Quarterly*, 28(3), 430-443.
- Likert, R. (1993). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Read Mc Nally.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2004). *Educational Administration Concepts and Practices*. Thomson Learning.
- O'Donnell, R. J., & White, G. P. (2005). *Leadership and performance beyond expectations*. Free Press.
- Schein, H. E. (2010). *Organizational culture and leadership* (4th ed.). Jossey-Bass.
- Selim, P. D. (2020). *Sources of Instructional Leadership*.
<https://eric.ed.gov/?id=ED308568>.
- Yamada, A. T. (2000). *Elementary school principals' percentage of responsibilities and competencies for instructional leadership*. [Unpublished Doctoral dissertation, University of the Pacific].
- Yukl, G. (1998). Managerial Leadership A Review of Theory and Research. *Journal of Management*, 15, 251-289.
- Yukl, G.A. (2002). *Leadership in Organizations* (5th ed.). Prentice Hall.



ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ สัมปโน

สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยคณบดีงานกิจการนิสิตและพัฒนาคุณภาพนิสิตครู

2. นายอดิศักดิ์ คงคาใส

สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านห้วยกุ่ม สพป. แม่ฮ่องสอน เขต 2
วุฒิการศึกษา	กศ.ม.การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน
วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ

3. นายประชัน แสนใจ

สถานที่ทำงาน	กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา สพป. แม่ฮ่องสอน เขต 2
วุฒิการศึกษา	กศ.ม. การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ สพป. แม่ฮ่องสอน เขต 2
วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาโดยไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และสถานภาพทางราชการของผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใดและแบบสอบถามนี้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ แบบสอบถามจำนวน 6 ด้าน

คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างยิ่ง ขอความกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ โดยให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ทั้งนี้จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลคำตอบของท่านเป็นรายบุคคล แต่จะนำเสนอในภาพรวมเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป และขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามผ่านลิงค์ออนไลน์กลับ ภายในวัน **25 กุมภาพันธ์ 2568** ตามลิงค์ที่ส่งให้ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามในครั้งนี้



กรุณาสแกนเพื่อตอบแบบสอบถาม

ฉัตรชัย ศรีไฉ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าคำหรือข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน

ท่านยินยอมในการให้ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ ☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม

*****หากท่านยินยอมให้ท่านกรอกข้อมูลต่อไปนี้ตามความเป็นจริง*****

1. วุฒิการศึกษา

- ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก

2. อายุ

- ☐ 20-27 ปี
☐ 28-44 ปี
☐ 45 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์การทำงาน

- ☐ น้อยกว่า 5 ปี
☐ ตั้งแต่ 5-10 ปี
☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือตามความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับใด ซึ่งแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย						
00	ผู้บริหารให้ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กรมากน้อยเพียงใด	✓				

คำอธิบายคำตอบ

ข้อ 00 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย						
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครู กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน					
2.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมาย ในการทำงานโดยมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้					
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมและชี้แจงเป้าหมาย วิสัยทัศน์พันธกิจของโรงเรียนให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทราบ					
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ข้อมูลด้านการเรียน การสอนเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน					
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ และติดตามบุคลากรในการดำเนินงาน ตามแผนงาน อย่างครบถ้วนและสม่ำเสมอ					
ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตร						
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องหลักสูตรแกนกลาง					
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาหลักสูตร ตามความต้องการชุมชนและท้องถิ่น					
8.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอบรม หรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับ การนำหลักสูตรไปใช้					
9.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเน้นให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตร						
10.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม					
11.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในด้านการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล					
12.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตามการดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน					
ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน						
13.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักสูตร					
14.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการเตรียมเนื้อหาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับ/จุดประสงค์การเรียนรู้					
15.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม					
16.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
17.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูโดยการให้ครูเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนรู้					
18.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 4 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ						
19.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครู ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบปลอดภัยเพื่อส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน					
20.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน					
21.	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาห้องเรียน อาคารสถานที่ ให้มีความสะดวก สะอาด มั่นคง ปลอดภัย					
22.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและทันสมัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้					
23.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเป็นประจำ					
ด้านที่ 5 การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร						
24.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมตามความสนใจ มีความหลากหลายและครอบคลุมทักษะที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน					
25.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
26.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น					
27.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้การยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่มีผลงานดีเด่น					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 5 การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร						
28.	ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญ ของการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการสนับสนุนให้ครู ศึกษาดูงาน และศึกษาต่อเพื่อพัฒนาศักยภาพ การสอนของตนเอง					
ด้านที่ 6 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน						
29.	ผู้บริหารมีการกำหนดแผนการนิเทศประจำปี อย่างชัดเจน					
30.	ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ และแนวทางการนิเทศให้ครูทราบ					
31.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการสอน อย่างสม่ำเสมอตามแผนที่กำหนด					
32.	ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการสอน อย่างเป็นกัลยาณมิตรกับครูผู้รับการนิเทศ					
33.	ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการสอนให้สอดคล้อง กับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน					
34.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียน การสอนกับสถานศึกษาอื่น โดยมีการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง					
35.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นหลังการนิเทศ และแนะนำเพื่อ นำไปพัฒนาครั้งต่อไป					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC)

คำชี้แจง: การพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งเป็นความสอดคล้อง ระหว่างเนื้อหาที่ต้องการจะวัดกับเนื้อหาที่ปรากฏในเครื่องมือ โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

- + 1 หมายถึง เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้องและเหมาะสม
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ข้อความ เนื้อหา ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มี 6 ด้าน

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย
2. การบริหารหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ
5. การส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร
6. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย						
1. ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกับครู กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายในการทำงาน โดยมีกรอบระยะเวลาที่ ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย						
3. ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมและชี้แจงเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ข้อมูลด้านการเรียนการสอนเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ และติดตามบุคลากรในการดำเนินงานตามแผนงาน อย่างครบถ้วนและสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการบริหารหลักสูตร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องหลักสูตรแกนกลาง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการชุมชนและท้องถิ่น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการบริหารหลักสูตร						
3. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดอบรมหรือให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการเน้นให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการนำผลการประเมินมาใช้ ในการพัฒนาและปรับปรุง หลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนา หลักสูตรการจัดการเรียน การสอน และการวัด ประเมินผล	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำกับติดตาม การดำเนินงานของหลักสูตร ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้ครูมีการกำหนดวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ที่ชัดเจนและ สอดคล้องกับหลักสูตร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้ครูมีการเตรียมเนื้อหาที่ ทันสมัยและสอดคล้องกับ/ จุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูโดยการให้ครูเข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนรู้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
6. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครู ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบปลอดภัยเพื่อส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาห้องเรียน อาคารสถานที่ ให้มีความสะดวก สะอาด มั่นคง ปลอดภัย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ						
4. ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและทันสมัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำกับ ติดตาม เกี่ยวกับ การใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียนเป็นประจำ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้ครูและบุคลากรเข้ารับ การฝึกอบรมตามความสนใจ มีความหลากหลายและ ครอบคลุมทักษะที่จำเป็น ในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากร						
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารสถานศึกษาให้การยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่มีผลงานดีเด่น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการสนับสนุนให้ครูศึกษาดูงาน และศึกษาต่อเพื่อพัฒนาศักยภาพการสอนของตนเอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน						
1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดแผนการนิเทศประจำปีอย่างชัดเจน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และแนวทางการนิเทศให้ครูทราบ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอตามแผนที่กำหนด	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน						
4. ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ การสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร กับครูผู้รับการนิเทศ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ การสอนให้สอดคล้องกับ เป้าหมายด้านวิชาการ ของโรงเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ด้านการจัดการเรียน การสอนกับสถานศึกษาอื่น โดยมีการนิเทศติดตาม อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครู มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หลังการนิเทศ และแนะนำ เพื่อนำไปพัฒนาครั้งต่อไป	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Try Out)

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30.00	100
	Excluded	.00	.00
	Total	30.00	100

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.94	35.00

ภาคผนวก จ ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

สำเนาแนบ

รายชื่อโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

แม่ฮ่องสอน เขต 2

ที่	ชื่อโรงเรียน	ที่	ชื่อโรงเรียน
1	บ้านแพะพิทยา	21	บ้านห้วยผึ้งใหม่
2	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10	21	บ้านแม่ขี้ต
3	บ้านห้วยฮากไม้ใต้	23	บ้านท่าสองแคว ส.บ้านทุ่งรวงทอง
4	บ้านอมพาย	24	บ้านแม่แลบ
5	บ้านห้วยไผ่	25	ชุมชนแม่ลาศึกษา
6	บ้านห้วยทราย	26	บ้านละอูบ
7	บ้านห้วยสิงห์	27	ศิษย์เก่าพยาบาลศิริราชบ้านดง
8	ชุมชนบ้านน้ำดิบ	28	บ้านห้วยห้า
9	ไทยรัฐวิทยา 33 (บ้านทุ่งพร้าว)	29	บ้านห้วยวอก
10	ทองสวัสดิ์วิทยาการ	30	บ้านห้วยกุ่ม
11	จอมแจ้งมิตรภาพที่ 193	31	บ้านแม่อกเหนือ
12	บ้านไร่วิทยา	32	บ้านอุมดาเหนือ
13	สังวาลย์วิทยา	33	บ้านแม่สวด
14	บ้านแม่ลิด	34	บ้านนาดอย
15	บ้านแม่จ้าง	35	ล่องแพวิทยา
16	บ้านโพซอ	36	บ้านชีวาเดอ
17	เพียงหลวง 11	37	บ้านสบเมย
18	บ้านส้มป่อย	38	บ้านเลไค้ะ
19	บ้านห้วยผึ้ง	39	บ้านท่าตาฝั่ง
20	บ้านแม่โถ	40	บ้านแม่หลุย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	ฉัตรชัย ศรีไฉ
วัน เดือน ปี เกิด	16 ตุลาคม 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2557 ค.บ. (ภาษาอังกฤษ). มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, จังหวัดลำปาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	3 หมู่ 2 ตำบลแม่วม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ผลงานตีพิมพ์	ฉัตรชัย ศรีไฉ. (ผู้บรรยาย). (26 เมษายน 2568). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในการประชุมวิชาการ บัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 11 (หน้า 233-248). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
รางวัลที่ได้รับ	-

